

Проект	СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГОТИ ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
--------	--

Документ шифра	СиРеРаКУ
Документопис	Корисничко упатство
Верзија	1.1
Датумнаизработка	Март 2021
Изработил	
Одобрил - Добавувач	
Датумнаодобрување	
Одобрил - Корисник	
Датумнаодобрување	

Овој документ е наменет исклучиво за потребите на корисникот.

Ниеден дел од овој материјал не смее да биде искористен, копиран и дистрибуиран без дозвола на Ентер доо.

СОДРЖИНА

1. Вовед	4
1.1. Кничење на расходи според активностите во рамките на мерка на буџетски корисник	8
1.2. Кничење на ребаланс на буџетот и одлуки за пренамена на буџетски средства	8
1.3. Евалуација на активности	8
2. Терминологија	9
3. Активирање на софтверот	10
3.1. Вклучување (стартување) на програмата	10
3.2. Најавување во програмата	10
4. Пристап и ажурирање на податоците	12
4.1. Мени и пристап до содржините	12
4.2. Општи интерфејсни операции	12
4.2.1. Навигација со тастатура	13
4.2.2. Операции над ентитетите	13
4.2.3. Работа во повеќе прегради (табови)	15
4.3. Специјални интерфејсни функции	15
4.3.1. Избирање преку lookup функција	15
4.3.2. Датумско поле	16
4.4. Пребарување и филтрирање на листите со податоци	16
4.5. Операции над листите со податоци	20
4.6. Користење на извештаи	22
5. Пристап и ажурирање на податоците	26
5.1. Мени и пристап до содржините	26
5.2. Внесување институции	26
5.2.1. Внесување нова институција	27
5.2.2. Внесување нова институција со копирање од постоечка	29
5.2.3. Преглед на извештаи за институции	29

5.3. Внесување ресурси	30
5.3.1. Внесување нов ресурс	31
5.3.2. Внесување нов ресурс со копирање од постоечки	34
5.3.3. Преглед на извештаи за човечки ресурси	34
5.4. Означување на буџетските подпрограми за PPP	36
5.5. Внесување програмски мерки	37
5.5.1. Внесување нова програмска мерка	38
5.5.2. Внесување нова програмска мерка со копирање од постоечка	39
5.5.3. Преглед на извештаи за програми, подпрограми и програмски мерки за PPP	39
5.6. Внесување податоци за програмски мерки во буџет	40
5.7. Внесување Проекти/Активности	43
5.7.1. Внесување алоцирани расходи за проектот/активноста	48
5.7.2. Внесување реализирани расходи за проектот/активноста од листата со алоцирани расходи	49
5.7.3. Внесување реализирани расходи за проектот/активноста во листата со реализирани расходи	50
5.7.4. Преглед на извештаи за проекти/активности за PPP	52

1. Вовед

Системот за координација во планирањето, спроведувањето, мониторинг и евалуација на политиката за рамномерен регионален развој (СиРеРа) содржи 4 (четири) компоненти:

- Систематизирани податоци за сите планско-развојни документи релевантни за регионалниот развој на национално, регионално и локално ниво
- База на податоци со вработени професионалци во органите на државната и локалната администрација
- База на податоци за надворешни професионалци (експерти и стручни соработници) кои можат да бидат вклучени во поддршка на активностите за рамномерен регионален развој
- Финансиска матрица за обезбедување на рамномерност во распределбата на средствата
 - поврзување на развојните програми во линиските министерства/агенции со извори на финансирање и преглед на:
 - програми со развоен карактер
 - висината на планирани, резервирали, одобрени и исплатени средства во рамки на тие програми од централниот буџет, буџетите на општините, донации, кредити итн.

како и 4 (четири) поткомпоненти:

- Систем за целосно управување со документи за рамномерен регионален развој
- Систем за континуирано градење на капацитети на институции
- Статистичко следење на состојбата во планските региони и континуиран преглед на степенот на развиеност на планските региони
- Статистичко следење на состојбата со тековни проекти и подготвени проекти (*projects in pipeline*) од страна на општините, регионите, министерствата и другите државни органи, коишто можат да бидат понудени за финансирање и реализација од страна на донатори/кредитори.

Заради надминување на проблемот со неуниформираната употреба на термини поврзани со елементите кои треба да го градат софтверското решение, а во согласност со форматот на Буџетот на РМ, во овој дел се описаны процесите со утврдена универзална терминологија.

Раздел	Програма	Потпрограма	Категорија	Ставка	О П И С	Буџет
					О П И С	
						Буџет
13001	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ					
1	АДМИНИСТРАЦИЈА					
10	АДМИНИСТРАЦИЈА					
11	ПОДДРШКА НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ДЕКАДАТА И СТРАТЕГИЈАТА ЗА РОМите					
1A	НАДГРАДБА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА УПРАВНА ЗГРАДА					
2	СООБРАЌАЈ И КОМУНИКАЦИИ					
20	СООБРАЌАЈ И КОМУНИКАЦИИ					
2B	ИЗГРАДБА НА СОЦИЈАЛНИ СТАНОВИ					
3	УРБАНИЗАМ И ГРАДЕЖНИШТВО					
30	УРБАНИЗАМ И ГРАДЕЖНИШТВО					
3Б	ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА ЗА ОПШТИНИТЕ					
3B	ИЗГРАДБА НА ПЕШАЧКИ ПАТЕКИ					
3Г	ПРОЕКТ ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ И ОДВЕДУВАЊЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ					
3Д	ГАСИФИКАЦИЈА					
3S	ЖИЧАРА					
3К	ИЗГРАДБА НА ПЛАЖИ					
3Л	ИЗГРАДБА НА СИСТЕМ ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ-СОПИШТЕ И ИНФРАСТРУКТУРНИ ОБЈЕКТИ					
3V	ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА - ВИЗБЕГОВО					
Д	ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ					
ДА	ИНВЕСТИЦИИ ВО ЖЕЛЕЗНИЧКАТА ИНФРАСТРУКТУРА					
РАСХОДИ						
40	ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ					
401	Основни плати					
402	Придонеси за социјално осигурување					
42	СТОКИ И УСЛУГИ					
420	Патни и дневни расходи					

Слика 1. Извадок од Буџет на РМ

На почеток на буџетската година, во системот има можност да се внесе Буџетот на РМ објавен на официјалниот сајт на Министерство за финансии во XML формат. Според овој формат, како што може да се види и на сликата погоре, целиот Буџет е организиран во **Раздели** кои се однесуваат на буџетските корисници. Разделот има свој код и назив. Називот е назив на буџетскиот корисник, а кодот е составен од 5 цифри, кои во добар дел од административната документација е разделен со точка меѓу 3-тата и 4-тата цифра, на пример 130.01, што би се однесувало на разделот од сликата. Важно е да се напомене дека првите 3 цифри се однесуваат на министерството под кое се наоѓа буџетскиот корисник, и обично кога последните 2 цифри од кодот на разделот се 01, се мисли на самото министерство.

Поради потребата од опфаќање и на небуџетски корисници, во системот на ниво на раздел има генерички код кој се однесува на овие корисници, на пример 999.99 – НЕБУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ.

Секој раздел е составен од повеќе програми. Со оглед на тоа што е утврдено дека и во рамките на буџетските корисници одделно се користи термин програма за нешто сосема друго, овие програми во СиРеРа системот се референцирани како **буџетски програми**. Форматот на буџетските програми е дефиниран со еден алфаниумерички знак и назив, на пример буџетската програма со код 2, од разделот 130.01 (Министерство за транспорт и врски) е со назив „Сообраќај и комуникации“.

За небуџетските корисници, на ова ниво на програма, е типот на небуџетските корисници, на пример Јавни претпријатија, Акционерски друштва и слично. Кодот на типот треба да биде уникатен во рамките на генеричкиот „раздел“.

Секоја буџетска програма е составена од буџетски потпрограми. Во административната терминологија често се нарекуваат потпрограмите како програми, што не влијае многу на целата комуникација, со оглед на тоа што буџетските програми ретко се користат директно, но се користат индиректно преку потпрограмите. Поради еднозначност, во СиРеРа системот се мисли на буџетски програми со нивни компоненти буџетски потпрограми. Форматот на буџетските потпрограми исто така може да помогне во утврдување на еднозначноста, поради тоа што буџетските потпрограми се составени од код и назив каде кодот е двоцифрен алфаниумерички знак, каде првиот знак е кодот на буџетската програма на која припаѓа самата буџетска потпрограма. Не пример, буџетската потпрограма со код 2В и назив „Изградба на социјални станови“ компонента на буџетската програма 2 (Сообраќај и комуникации) од разделот 130.01 (Министерство за транспорт и врски).

За небуџетските корисници, поради вклопување на овие корисници во системот, на ниво на потпрограма во СиРеРа системот се сместени самите небуџетски корисници, на пример ЈПДП, МЖРСМ, ГАМА и други. Тие се разделени по горенаведената класификација (ЈП, АД и слично), според типот на небуџетската институција. Кодовите на овие претпријатија треба да бидат уникатни и да го почитуваат форматот дефиниран за ова поле, т.е. двоцифрен алфаниумерички знак, каде првиот знак е кодот на типот на институцијата во која припаѓа самата институција.

На горната слика се означени и **категории и ставки**. Овие термини се однесуваат на контниот план според кој се врши аналитика на расходите од буџетските средства. Имено, категорија претставува **колекција од ставки**. Категоријата е означена со код и назив, каде кодот е составен од два алфаниумерички знаци, а ставката е означена со код и назив, чиј код е составен од 3 (или повеќе за повеќе нивои) алфаниумерички знаци, од коипрвите два се кодот на соодветната категорија. На пример, категоријата „Стоки и услуги“ која има код 42, содржи ставка со код 420 која се однесува на „Патни и дневни расходи“.

Според ситуацијата на теренот, кај небуџетските корисници не е пракса буџетот да се дели по ставки и категории, па за да се вклопат во системот, вкупниот буџет по проекти/активности вп СиРеРа системот се сместува под фиксна ставка, на пример 464 – Разни трансфери, или пак некоја генеричка на пример 999 – Небуџетски средства.

Откако ќе биде внесен буџетот во тековната година, преку XML фајлот и мануелно за небуџетските корисници, понатаму останува да се внесат мерките од соодветните буџетски корисници. Имено, Министерството за финансии на нивниот сајт го објавува Буџетот разложен до буџетските потпрограми, но со оглед на тоа што буџетските програми може да немаат, или да имаат целосно или делумно карактер за регионален развој, за СиРеРа системот потребно е дополнително разложување на Буџетот на пониско ниво од објавеното т.е. нивото на буџетските потпрограми. За

небуџетските корисници, на ниво на мерките се става целата програма за соодветната година која ќе има улога на единствена „мерка“ за таа институција според нејзината програма.

За таа цел, буџетските корисници донесуваат свои документи наречени **стратешки програми** на соодветниот буџетски корисник, кои претставуваат колекции на мерки разложени по ставки, а во рамките на секоја од буџетските потпрограми кои се планирани во Буџетот. Значи, секоја буџетска потпрограма е составена од низа од стратешки мерки на буџетскиот корисник. При тоа, **една мерка на буџетски корисник може или не може да биде од РР карактер**, па затоа во СиРеРА системот е предвидено да се внесуваат само мерките кои имаат РР карактер.

Кај небуџетските корисници, самите годишни програми претставуваат низа од проекти/активности кои се реализираат во повеќе општини, но буџетот не им е разложен по ставки, како што е напоменато погоре.

Предложен е специјален образец кој во него опфаќа разложување на буџетските потпрограми на мерки, со код и назив за буџетските корисници, додека за небуџетските корисници, нивните програми како што е напоменато се единствена „мерка“, па овој образец не би бил од интерес за нив.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ РЕЗЕРВИ И НЕДЕФИНИРАНИ РСТОКИ И УСЛУГИ ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ ДО ВОН КАМАТНИ ПЛАЌАЊА СУБВЕНЦИИ И ТРАНСФЕРИ СОЦИЈАЛНИ БЕНЕФИЦИИ КАПИТАЛНИ РАСХОДИ СПЛАТА НА ГЛАВНИНА
1	10 - АДМИНИСТРАЦИЈА	Merka1	Merka2	Merka3	11 - ИНДУСТРИСКА ПОЛИТИКА	Merka1	Merka2	Merka3	Merka4	13 - БИРО ЗА МЕТРОЛОГИЈА	Merka1	Merka2		
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

Слика 2. Образец за пријавување на мерки од страна на буџетски корисник

Според ова, во позадина на СиРеРА системот е опфатен **целиот** Буџет, разложен на буџетски потпрограми по ставки, кој е потребен за евидентирање на ребаланси или пренамена на буџетски средства, но во останатиот дел од СиРеРА системот се користат **исклучиво** разделите, програмите и потпрограмите кои се поврзани со регионалниот развој. Практично, во моментот на внесување на сите РР мерки доставени преку програмите на буџетските програми во СиРеРА системот е завршено планирањето на Буџетот разложено по мерки на буџетските корисници и по ставки.

Понатаму, кога планирањето е комплетирано, предвидени се неколку процеси кои се однесуваат на правилно книжење на расходите во рамките на Буџетот, и тоа:

- Книжење на расходи според активностите во рамките на мерка на буџетски корисник
- Книжење на ребаланс на Буџетот и одлуки за пренамена на буџетски средства
- Евалуација на активности

1.1. Книжење на расходи според активностите во рамките на мерка на буџетски корисник

Секоја мерка на буџетски корисник претставува низа од активности (или проекти) кои се спроведуваат и за кои се вршат трансфери на средства од Буџетот. Овие расходи се книжат разложени и по ставки.

Секој проект/активност може да се спроведе во повеќе општини, па затоа потребно е раскникување на расходите според проектите/активностите, разложено и по општина, и по ставка. За таа цел, потребно е да се креираат проектите/активностите, преку специјална форма за ажурирање на активностите во рамки на мерките

1.2. Книжење на ребаланс на буџетот и одлуки за пренамена на буџетски средства

Секој ребаланс на буџетот во Системот е предвидено да се евидентира како низа на додавања и одземања на средства на некои од буџетските програми за некои од ставките. Ова се реализира преку форма која содржи обична табела во која се внесуваат соодветните вредности. Од друга страна, пренамена на буџетски средства според соодветен документ (одлука), повторно повлекува позитивна евиденција на средствата на ставката каде се додава, и негативна евиденција на средствата на ставката од каде се одзема.

1.3. Евалуација на активности

Крајниот резултат на СиРеРа Системот опфаќа и информација за тоа какви индикатори и во каква мера се реализирани за секоја општина, за секоја институција, според регионалниот развој.

За таа цел, во дата моделот е предвидено и вклучување на индикатори кои се однесуваат на соодветни квалификации (единици мерки), кои се реализирани во одредена количина (квантifikатор).

За попрецизно евалуирање на резултатите, самата евалуација е спуштена на ниво на активности, па оттаму е можна агрегација на овие резултати до произволно ниво во буџетската хиерархија.

2. Терминологија

Во продолжение се описан термини кои се споменуваат во упатството.

Терминологијата карактеристична за Windows оперативниот систем е изоставена. Се смета дека читателот има основни познавања на овој оперативен систем и дека знае да ги користи програмите за канцелариско работење - Microsoft Office.

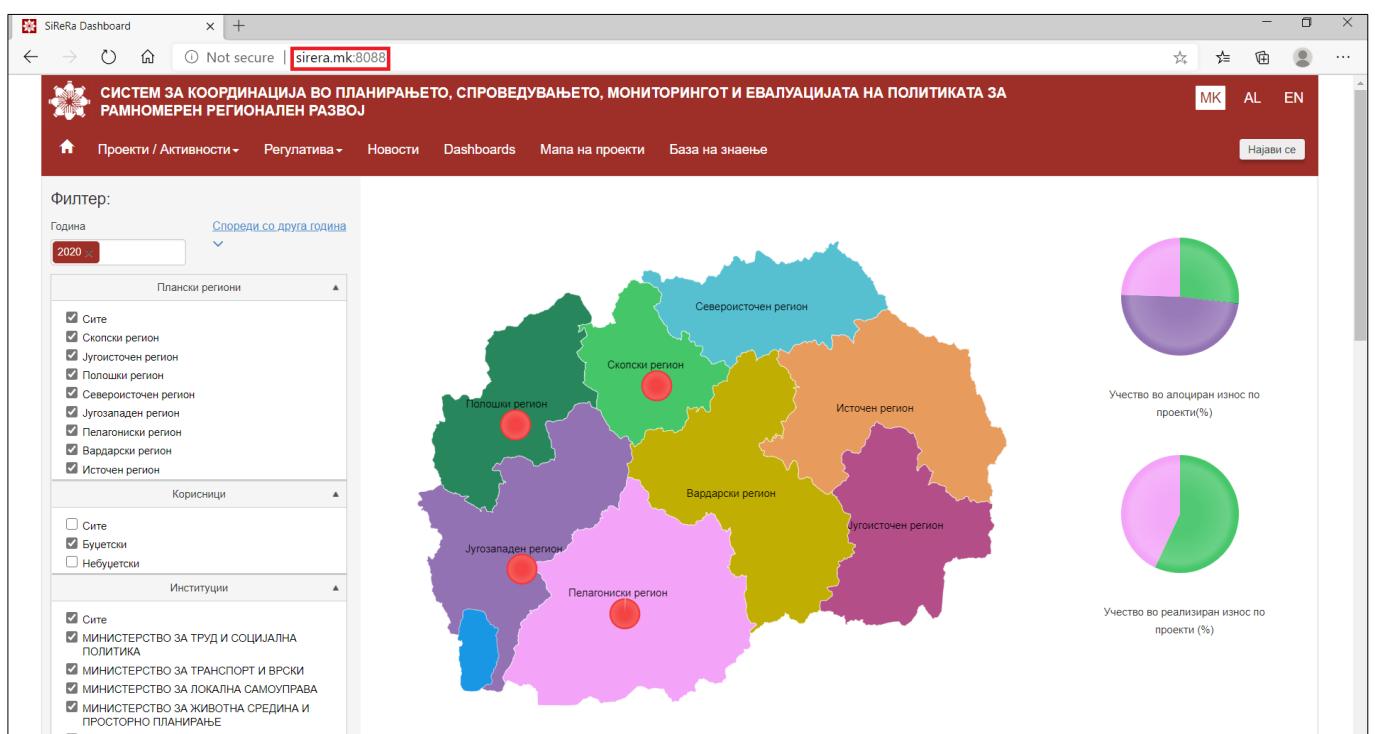
Термин	Опис
СиРеРа	Систем за координација во планирањето, спроведувањето, мониторингот и евалуацијата на политиката за рамномерен регионален развој
Корисник (оператор)	Лице кое го употребува софтверот (програмата) како внесувач или читач на податоци и извештаи
Десктоп	Работна површина на компјутерскиот еcran преку која се пристапува до програмите или командите на оперативниот систем
Интернет пребарувач	Софтвери за интернет пребарување на пр. Google Chrome, Microsoft Edge, Mozilla Firefox и сл.
Маска	Посебна работна површина (прозор) која служи како место за внесување на податоци и активирање на команди и процерури.
Модул	Дел од софтверската програма која се состои од маски, извештаи и команди кои покриваат логичка целина на заеднички содржини и на која и пристапуваат корисници со посебни права на користење
Мени	Изборник сместен на насловниот дел од прозорот од каде што се пристапува до маските за внесување на податоците или до извештаите
Пребарувач	Специјална алатка преку која се врши пребарување на документите и записите преку употреба на текст
Филтер	Специјална алатка преку која се врши селектиран приказ за избор на маските на документите или извештаите. Филтерот содржи полиња со чие пополнување се формира критериумот за селекција на податоците што ќе се прикажат.
Lookup поле	Паѓачка листа од која може да се изберат податоци
Администрирање со програмата	Поставување на параметрите на програмата, дефинирање на основните шифрарици и други матични податоци, креирање на права и привилегии за корисниците, спроведување на процедури на заштита и сочувување на податоците и програмата.
Администратор	Лицето што ги врши овие операции (поставување на параметрите на програмата, дефинирање на основните шифрарици и други матични податоци, креирање на права и привилегии за корисниците, спроведување на процедури на заштита и сочувување на податоците и програмата).
Dashboard	Јавен портал до кој имаат пристап сите корисници.

3. Активирање на софтверот

3.1. Вклучување (стартување) на програмата

Системот за координација во планирањето, спроведувањето, мониторингот и евалуацијата на политиката за рамномерен регионален развој е веб базиран софтвер и за негово стартување и употреба се користат интернет пребарувачите.

По стартување на пребарувачот, се внесува адресата на почетната страница на софтверот: **sirera.mk:8088**. Ова е адресата на тестниот сервер со која се работи во периодот на стабилизација и каде може да се пристапи до најновата верзија на софтверот. До продукциската верзија се пристапува преку адресата **sirera.mk**, каде што е поставена стара верзија на софтверот.

Слика 3. Вклучување на програмата

3.2. Најавување во програмата

По внесот на адресата на почетната страница се појавува dashboard-от со можност за избор од повеќе менија. Овој дел од програмата е јавниот портал до кој имаат пристап сите корисници.

За пристап до останатиот дел од програмата потребно е корисничко име и лозинка, кои ги доделува некој администратор.

Со кликање на копчето **Најави се** (горе десно) се отвора формата за најавување на системот. Тука се внесуваат корисничкото име и лозинката и се клика на **Најави се**.

Најавување

Корисничко име

Лозинка

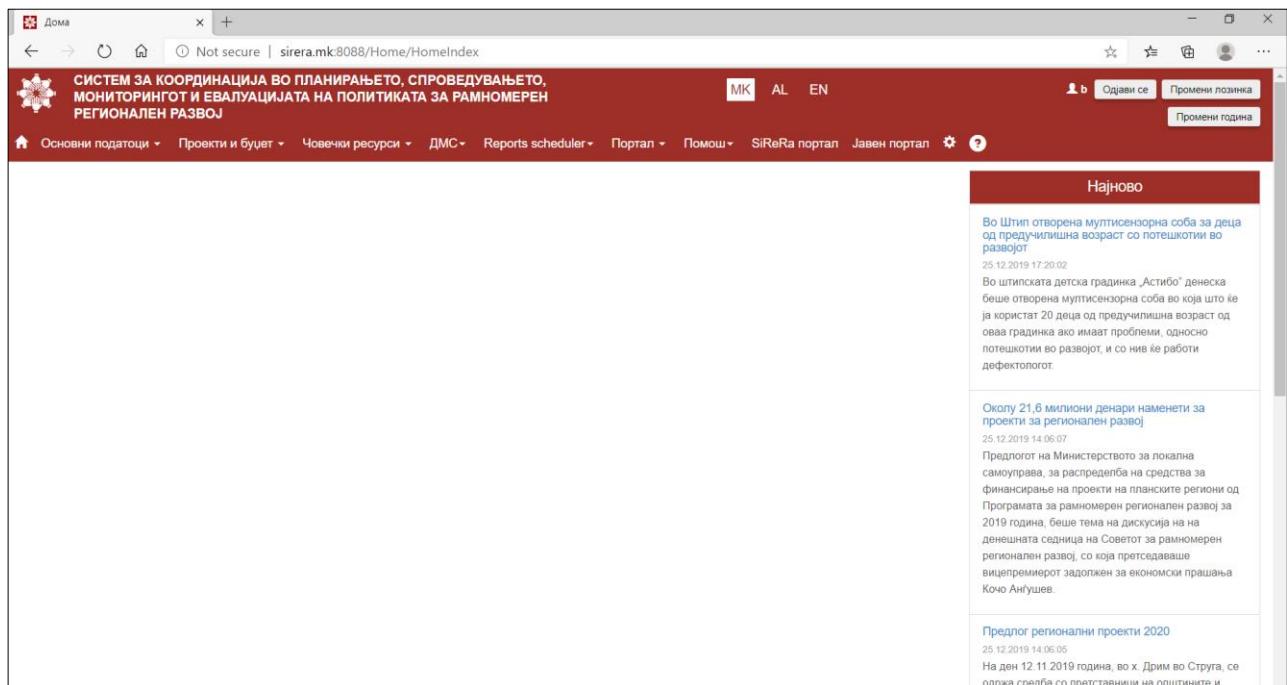
Запомни ме?

Најави се

Ако не сте регистрирани [клиникете за регистрирање](#)
[Заборавена лозинка?](#)

Слика 4. Најавување во програмата

Доколку корисничкото име и лозинка се точни се отвора страната со главното мени, кое може да биде различно за различни корисници во зависност од привилегиите кои му се доделени:

Слика 5. Главно мени

Доколку корисникот внесе погрешно корисничко име или лозинка, тогаш не може да влезе во програмата и ја добива следната порака:

Најавување

Најавувањето не успеа. Ве молиме поправете ги грешките и пробајте повторно.

• Корисничкото име или лозинка не се валидни

Корисничко име

Лозинка

Запомни ме?

Најави се

Ако не сте регистрирани [клиникете за регистрирање](#)
[Заборавена лозинка?](#)

Слика 6. Порака за неуспешно најавување во програмата

Најчести грешки при внес на корисничко име и лозинка се замена на кирилична со латинична подршка и обратно или замена на голема со мала буква и обратно.

4. Пристап и ажурирање на податоците

4.1. Мени и пристап до содржините

Главното мени се состои од:

- Копче Дома (со кликање на ова копче се враќа на почетната страница);
- Менија (секое мени претставува посебен дел од апликацијата т.н. модул): *Основни податоци, Проекти и буџет, Човечки ресурси, ДМС, Reports Scheduler, Портал, Помош, SiReRa портал и Јавен Портал;*
- Копче Подесувања (со кликање на ова копче се отвора администраторско мени);
- Копче Помош (со кликање на ова копче се отвора делот за помош);

Менијата се организирани во подменија, со цел подобра навигација и полесно пронаоѓање на саканиот ентитет. Ентитети може да бидат:

- **мета податоци** - основни атрибути на шифрарниците или документите кои се дефинираат при поставувањето на системот и во другите ентитети се бираат преку таканаречени lookup табели (листи за бирање на мета податокот). Такви се на пр.: Општини, Држави, Квалификатори, разни групи и категории за класифицирање на шифрарниците, како на пример Категории, Подкатегории и Групи на статии итн.
- **шифрарници** - тие се матичните податоци во документите од чие правилно и сеопфатно дефинирање најмногу зависи квалитетот на процесите. Клучни шифрарници се: Институции, Ресурси, Програмски мерки и сл.
- **документи** – евидентацијата на документите е главната задача на софтверот. Клучни документи се: Проекти/активности, Буџет, Документи портал и сл.
- **извештаи** - извештаите се разни прегледи, листи, рекапитулари, картички и статистички анализи, креирани врз база на документите.

Со кликање на ентитет од тип мета податок, шифрарник или документ од некое мени се отвора листата со податоци од тој ентитет. Називот на ентитетот се прикажува на горната лева страна.

Во долниот десен агол се гледа вкупниот број на записи, како и информација кои записи се видливи во моментот на страницата, додека страниците се менуваат на броевите во долниот лев агол. Една страница прикажува до 20 записи, чии атрибути се видливи во првиот сив ред и се поделени по колони.

Забелешка: Достапноста на менијата е во директна зависност од правата и привилегиите што корисникот, односно корисничката група на која припаѓа корисникот ги има.

4.2. Општи интерфејсни операции

СиPeRa е web базиран софтвер и следствено ја фаворизира употребата на глувче. Глувчето се користи кога се оди на менијата, лентите и командните копчиња и кога од едно директно се пристапува во некое оддалечено поле прескокнувајќи серија од полиња помеѓу нив. Таатутурата е одлична кога се внесуваат последователно серија на податоци (листа на документи или ставки во рамките на некој документ и сл.)

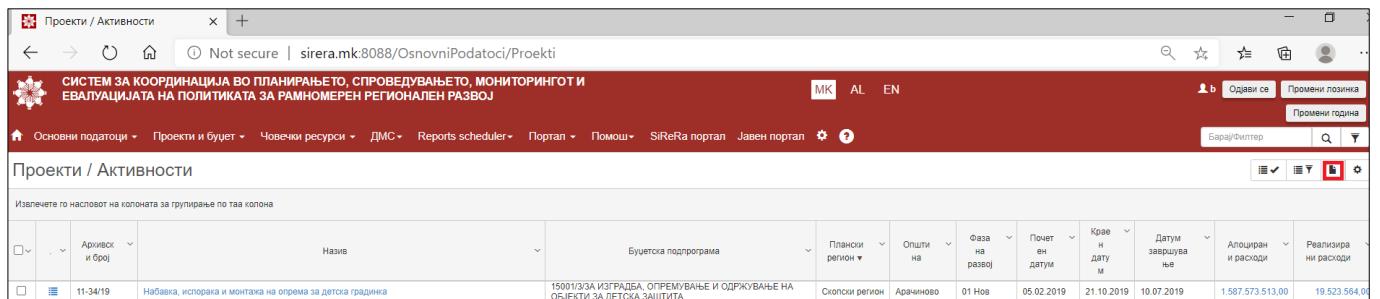
4.2.1. Навигација со тастатура

Заради специфичната природа на апликацијата, дел од функциите на навигација се поинаку решени. Следната табела покажува што се случува при употреба на стандардните навигациски тастери:

Копче	Резултат
Enter	промена од нормален во edit мод и обратно; исто така се избира означенот запис од lookup
Tab	наредно соседно поле во edit мод
Shift + Tab	претходно соседно поле во edit мод
→	соседен знак десно во уредувачки (edit) мод
←	соседен знак лево во уредувачки (edit) мод
↑	соседен знак горе во уредувачки (edit) мод
↓	соседен знак долу во уредувачки (edit) мод

4.2.2. Операции над ентитетите

Командата за отворање на нов ентитет се наоѓа во горниот десен агол:

Слика 7. Отворање нов ентитет

Притоа се отвора празна маска во која зависно од ентитетот има различни полиња за пополнување.

Во рамките на маската на ентитетот најдолу има копчиња преку кои се извршуваат различни операции. Доколку се работи за нов запис или записот се наоѓа во мод за промени, тогаш во маската вообично има копчиња: Залепи; Сними; Сними и затвори; Откажи, а доколку ентитетот не е во мод за промени тогаш во маската се појавуваат копчиња: Копирај; Промени; Нов запис; Избриши; Печати и Затвори. Во табелата се описаны функциите на секое копче:

Команда	Опис
Промени	Овозможување на промена на атрибутите во полињата на ентитетот, со што се активираат командите Сними, Сними и затвори и Откажи
Сними	Снимање на внесените податоци во базата
Сними и затвори	Снимање на внесените податоци во базата и затворање на маската на ентитетот
Откажи	Откажување од направените промени во ентитетот и затворање на маската на истиот

Копирај	Копирање на содржината на ентитетот
Залепи	Лепење на содржината од копираниот ентитет во нов ентитет
Избриши	Бришење на избраниот ентитет
Печати...	Печатење на ентитетот во најсоодветна форма, во зависност од неговиот тип (шифрарник, документ, извештај и сл.). Оваа опција не е присутна кај сите маски.
Затвори	Затворање на маската на ентитетот
Нов запис	Отварање на нов ентитет и натамошно внесување.

Во некои маски може да има и дополнителни копчиња со други функции во зависност од потребите.

Понекогаш се јавува потреба при внесување на податоци во некој ентитет, прв пат да се појави некој мета податок кој не е внесен во шифрарникот, на пример во Проекти/активности за прв пат се јавува нова Институција носител, која не е внесена во шифрарникот со Институции. Доколку корисникот има овластување да внесе матичен податок (во многу случаи нема, бидејќи најчесто тоа е централизирана функција), тогаш треба да го пронајде соодветниот шифрарник во подменијата.

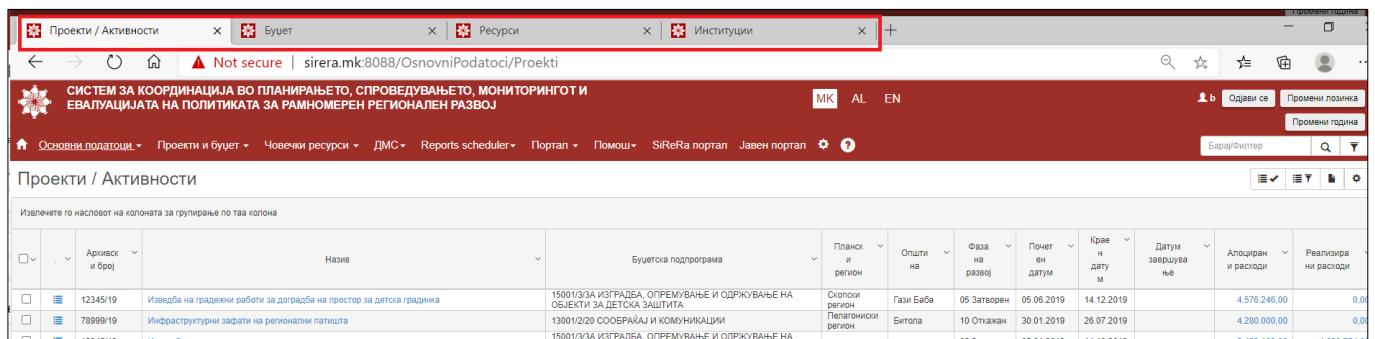
На пример, за внес на нова институција, треба да се избере ентитетот Институции во **Основни податоци - Институции** и да внесе нова институција. Друг начин да се направи истото е во lookup-от од тој шифрарник најдолу да се избере командата Нов запис... при што се отвора маската за внесување нов запис.

The screenshot shows a 'Project / Activity' form with a 'New Record' dialog open. The dialog contains fields for 'Code*', 'Name*', 'Location*', 'Financials', and 'Attachments'. A preview image of a road construction site is displayed on the right side of the form.

Слика 8. Команда Нов запис преку lookup поле

4.2.3. Работа во повеќе прегради (табови)

Како и во секоја друга web апликација и тутка може да се отвораат повеќе табови (прегради) истовремено.

Слика 9. Работа во повеќе прегради (табови)

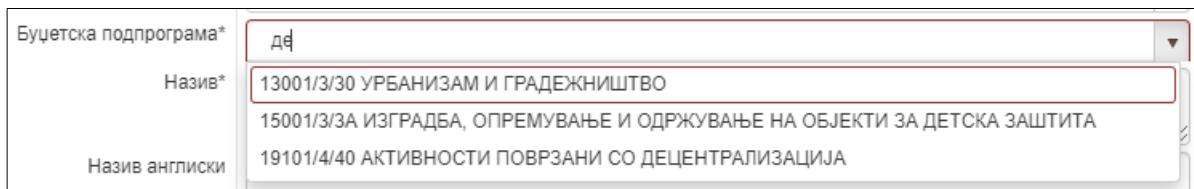
Тоа може да се направи на повеќе начини:

- Ако при кликање на ново мени или линк се држи притиснатото копчето Ctrl (со Shift се отвора во нов прозорец),
- Со десен клик на менито или линкот и потоа на Open link in new tab (со Open link in new window се отвора во нов прозорец),
- Со кликање на менито или линкот со средното копче од глувчето.

4.3. Специјални интерфејсни функции

4.3.1. Избирање преку lookup функција

Изборот и внесувањето на податок во поле кое се презема од некој шифрарник се врши во таканаречено lookup поле - поле кое личи на комбо листа, но кое овозможува внесување на текст кој автоматски врши филтрирање во листата по повеќе атрибути и доведува до посакуваниот избор. Ова овозможува максимална функционалност и леснотија при изборот на елементот не само во маските за внесување, туку и во филтрите.

Слика 10. Избирање преку lookup поле

4.3.2. Датумско поле

Внесувањето на датуми е предвидено да се врши во специјални датумски полиња.

Датумите можат лесно да се внесат и рачно во полињата за внес во форматот dd.mm.yy, или со помош на календарот до кој се пристапува преку . Корисна алатка е и шифрарникот со кој автоматски може да се избере најактуелниот период за којично се вршат пребарувања, без рачно да се внесуваат датуми.

Датум завршување	01.07.21		22.07.21		Произволен период	
Почетен датум					Произволен период	
Краен датум					Денес	
	18.06.2019	20.01.2020			Претходен ден	
	09.05.2019	09.11.2019			Последните 30 дена	
	25.10.2019	25.12.2019	25.12.2019		Тековниот месец	
					Претходниот месец	
					Целиот период	
					Тековната година	

Слика 11. Датумско поле

4.4. Пребарување и филтрирање на листите со податоци

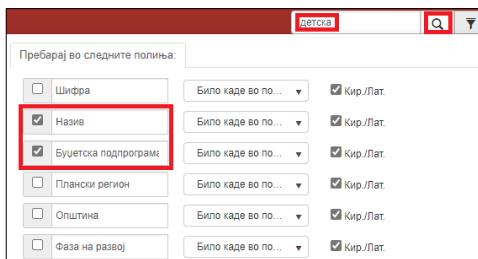
The screenshot shows the SirerA application interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'Проекти / Активности', 'СиРеРА - Електронски Систем', 'Дома', and various language options (MK, AL, EN). On the right side, there's a search bar with a dropdown menu labeled 'Пребарувач' (Search) and a 'Филтер' (Filter) button. The main area displays a grid of data rows. On the left, there's a sidebar with a tree view of project entities and a 'Назив на ентитет' (Entity Name) dropdown. A 'Pop-up меню' (Pop-up menu) is shown over the grid, with arrows pointing to specific columns and rows. At the bottom, there are navigation buttons for 'Страница' (Page) and a 'Број на записи' (Number of records) indicator showing '1 - 20 од 23 записи' (1 - 20 of 23 records).

Слика 12. Пребарување и филтрирање на листите со податоци

За ентитетите кои се кратки листи и кои може комплетно да се прегледаат одеднаш, може да се изврши директно бирање без користење на филтер.

За ентитетите кои се долги листи со стотици или илјадници податоци може да се користи текстуално пребарување или филтрирање преку клучните атрибути.

Алатката за текстуално пребарување се наоѓа во горниот десен агол. Лесно се препознава по нејзината икона (лупата) и полето за текстуално пребарување. Кога ќе се кликне на тоа поле се отвора дел **Пребарај во следните полиња** кој ги содржи главните атрибути за избраниот ентитет за кој се врши пребарувањето. Со чекирање или отчекирање на полињата пред имињата на атрибутите се избира во кои полиња ќе се пребарува. На пр. со избор како на долната слика, текстот детска ќе се пребарува само во полињата Назив и Буџетска подпрограма. За секое поле може да се избере дали текстот се наоѓа Било каде во полето, На почеток на полето или Полето е еднакво на избраниот текст. Доколку е чекирано Кир./Лат. текстот се препознава независно дали е напишан со латинична или со кирилична поддршка. Доколку се отчекира истото, алатката ќе го пребара текстот точно како што е напишан.

Слика 13. Алатка за пребарување

По внесувањето на текстот и бирањето на критериумите, треба да се кликне на лупата или да се притисне Enter на тастатурата со што се добиваат резултатите од пребарувањето:

Проекти / Активности																							
СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДЕУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГТОТ И ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ																							
Проекти / Активности																							
Извлечете го насловот на колоната за групирање по таа колона																							
□	□	Архивск и број	□	Назив	□	Буџетска подпрограма	□	Плански регион	□	Општи на развој	□	Фаза на развој	□	Почете н датум	□	Краен датум	□	Датум завршување	□	Аплицирани расходи	□	Реализирани расходи	□
□	■	11-34/19	■	Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градинка	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Арачиново	■	01 Ноv	■	05.02.2019	■	21.10.2019	■	10.07.2019	■	1.587.573.513,00	■	19.523.564,00	■
□	■	11-340/19	■	Изградба на нова детска градинка	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Прилеп	■	05 Затворен	■	01.03.2020	■	25.10.2020	■	500.000.000,00	■	13.584.978,00	■		
□	■	12345/19	■	Изведба на градежни работи за изградба на простор за детска градинка	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Гази Баба	■	05 Затворен	■	05.06.2019	■	14.12.2019	■	4.576.246,00	■	0,00	■		
□	■	12345/19	■	Изградба на нова детска градинка	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Гази Баба	■	05 Затворен	■	05.01.2019	■	14.10.2019	■	8.459.163,00	■	4.698.774,00	■		
□	■	08-2651/1	■	Изедуваче на градежни работи за изградба на детска градина во Општина Ѓемир Капија	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Полошки регион	■	Брвеница	■	01 Ноv	■	10.06.2019	■	10.03.2020	■	11.889.400,00	■	11.889.400,00	■		
□	■	08-2651/1	■	Изедуваче на градежни работи за реконструкција на детска градина во Општина Ѓемир Капија	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Вардарски регион	■	Сарај	■	01 Ноv	■	18.06.2019	■	20.01.2020	■	26.876.000,00	■	13.248.251,00	■		
□	■	08-2651/1	■	Изедуваче на градежни работи за реконструкција на детска градина во Општина Ѓемир Капија	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Вардарски регион	■	Демир Капија	■	05 Затворен	■	09.05.2019	■	09.11.2019	■	11.162.800,00	■	7.125.427,00	■		
□	■	08-2651/1	■	Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градина во општина Шутка	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Штипски регион	■	Штип	■	05 Затворен	■	25.10.2019	■	25.12.2019	■	7.906.000,00	■	6.420.549,00	■		
□	■	08-2651/1	■	Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градина во Општина Оризари	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Шутка Оризари	■	05 Затворен	■	15.04.2019	■	30.07.2019	■	05.08.2019	■	9.257.000,00	■	6.553.790,00	■
□	■	08-2651/1	■	Проект за подобрување на социјалните услуги	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Сарај	■									0,00	■	0,00	■
□	■	08-2651/1	■	Проект за унапред. соц. услуги	■	1500/1/3/А изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита	■	Скопски регион	■	Сарај	■	01 Ноv								10.486.520,00	■	0,00	■

Слика 14. Резултати од пребарувањето

Пософицирана алатка за пребарување по вкрстени критериуми е филтерот (се наоѓа во горниот десен агол веднаш до лупата).

Филтрите вршат скратување на листите и го олеснуваат пребарувањето на посакуваниот податок. За секој ентитет се направени посебни филтри кои преку клучните атрибути на едноставен начин овозможуваат полесен пристап до ентитетите. Филтрирањето е многу често комбинирано, што значи дека може да се филтрира истовремено по повеќе критериуми.

При кликање на иконата на филтерот, се отвара прозорец во кој сите важни атрибути на записите се дадени во повеќе полиња, во кои поединечно се наведуваат критериумите.

За разлика од алатката за пребарување, во филтерот при текстуално пребарување, филтерот го бара точниот текст кој е напишан во полето, не водејќи сметка дали може да се најде како дел од текстот на некој атрибут. На пример, доколку се пребарува по назив на проект и во полето Назив се внесе детска, при филтрирањето нема да се прикаже ниту еден резултат бидејќи не постои проект чиј назив е детска.

Со цел добивање на покомплетна и попрецизна опција за филтрирање, во употреба се ставени специјални знаци, т.н. џокери:

- * (свездад) – замена за текст. Ако се стави * пред текстот, тогаш се филтрираат сите записи кои завршуваат со тој текст. Ако се стави * на крај од текстот, тогаш се филтрираат сите записи кои почнуваат со тој текст. Ако се стави * и пред и на крај од текстот, тогаш се филтрираат сите записи кои го содржат тој текст.
- .. (две точки една по друга) – ги дава сите записи помеѓу два назначени атрибути. Обично се користи кога се пребаруваат записи според нивните шифри. Ако во полето шифра се напише на пр. 0014..0100, ќе се прикажат сите записи со шифри помеѓу двета назначени броеви на записи.
- ; (точка запирка) – замена за логичкиот оператор „и“. Доколку е потребно да се набројат неколку услови за атрибути во едно исто поле, се користи овој интерпункциски знак. На пример, доколку треба да се пребараат записите со шифри 0014 и 0016, се пишува 0014;0016. Или ако треба да се најдат сите записи кои во својот назив ги содржат зборовите детска и социјални, се пишува *детска*;*социјални*

Овие „џокери“ можат да се употребуваат и комбинирано. На пр. 0014..0016;0002;*3

Освен полињата каде што се пребарува по произволен текст, останатите полиња во кои се внесуваат критериуми се lookup полиња. Во нив не е дозволен произволен текст, туку се поврзани со шифрарици од кои треба да се избере баарниот критериум. При самото кликање со глувчето на полето за внес, се појавува шифрарникот (листата). Доколку критериумот кој се бара е лесен за пронаоѓање, може само да се избере од листата, а може и да се пребара со внесување на дел од текстот на баарниот критериум, при што автоматски се намалува изборната листа согласно внесениот текст. Во еден атрибут може да се изберат повеќе податоци.

За да се прикажат потребните/посакуваните податоци откако ќе се постават критериумите за пребарување во соодветните полиња на филтерот треба да се кликне на копчето Постави филтер или да се притисне Enter на тастатурата.

На примерот подолу, се филтрираат сите проекти/активности кои во својот назив го содржат зборот детска, припаѓаат на буџетска подпрограма ЗА, се од Скопски и Полошки регион, со фаза на развој - Нов.

Слика 15. Филтер

Овие критериуми ги исполнуваат три записи:

Архивски број	Назив	Буджетска подпрограма	Плански регион	Општина	Фаза на развој	Почетен датум	Краен датум	Датум завршување	Аплицирани расходи	Реализирани расходи
11-34/19	Издавачка, исправка и монтажка на опрема за детска градинка	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Арачиново	01 Нов	05.02.2019	21.10.2019	10.07.2019	1.587.573.513,00	19.523.564,00
08-2651/1	Издавачка на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Ѓеменцица	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Полошки регион	Еревеница	01 Нов	10.06.2019	10.03.2020		11.889.400,00	11.889.400,00
08-2651/1	Издавачка на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Сарај	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Сарај	01 Нов	18.06.2019	20.01.2020		26.876.000,00	13.248.251,00

Слика 16. Резултати од филтрирањето

Сите критериуми според кои е филтрирана листата, се прикажани со црвени правоаголници над листата. Филтрирањето по некој критериум може да се исклучи со кликање на x на соодветниот правоаголник. За исклучување на сите критериуми на пребарување, се клика на иконата на филтерот и во десен агол се клика на иконата на Чисти:

Слика 17. Функционалности на филтерот

4.5. Операции над листите со податоци

Пребарувањето низ листите се олеснува и со помош на операциите на нивно сортирање. Сортирањето се врши по произволна колона, со едноставен клик на насловот на колоната по која што се подредуваат податоците. Сортирањето може да биде растечко (со првиот клик) или опаѓачко (со вториот клик). Со третиот клик листата се враќа во првобитната состојба.

Аризиск број	Назив	Буџетска подпрограмма	Плански регион	Општи на развој	Фаза на развој	Почетен датум	Краен датум	Датум завршување	Алоциран и расходи	Реализирани расходи
11-34/19	Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градинка	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Аранишево	01 Нов	05.02.2019	21.10.2019	10.07.2019	1.587.573.513,00	19.223.564,00
12345/19	Изградба на градежни работи за додградба на простор за детска градинка	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Гази Баба	05 Затворен	05.06.2019	14.12.2019		4.576.246,00	0,00
08-2651/1	Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градинка во Општина Шуто Оризари	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Шуто Оризари	05 Затворен	15.04.2019	30.07.2019	05.08.2019	9.257.000,00	6.553.790,00
Проект за поддржување на социјалните услуги			Скопски регион	Сарај					0,00	0,00
Проект за унапред. соц. услуги			Скопски регион	Сарај	01 Нов				19.486.520,00	0,00
08-2651/1	Изведување на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Сарај	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Полошки регион	Липково	05 Затворен	18.06.2019	20.01.2020		26.876.000,00	13.248.251,00
08-2651/1	Изградба на дел од фекални канализација во с. Ваксинце	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Полошки регион	Брвеница	01 Нов	10.06.2019	10.03.2020		10.000.000,00	8.683.942,00
08-2651/1	Изведување на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Ервеница	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Полошки регион	Битола	10 Откакан	30.01.2019	26.07.2019		500.000.000,00	13.584.978,00
78999/19	Инфраструктурни затофи на регионални патишта	13001/2/0 СООБРАЗАЈ И КОМУНИКАЦИИ	Пелагониски регион	Прилеп	05 Затворен	01.03.2020	25.10.2020		4.280.000,00	0,00
11-34/0/19	Изградба на нова детска градинка	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Пелагониски регион	Ресен	01 Нов	30.05.2019	18.07.2019	10.07.2019	8.932.512,00	7.586.987,00
78999/19	Осигурунување на постомнатрален пат М5 Охрид - Ресен - Битола	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Пелагониски регион	Василево	05 Затворен	13.05.2019	15.12.2019		500.000.00	500.000,00
08-2682/1	Изработка на техника документација за изградба на фекални канализација за индустриска зона во Градинац	28001/O/0 ДАРАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ	Уштецнички регион	Радовиш	05 Затворен	22.07.2019	28.02.2020	28.02.2020	1.000.000,00	1.000.000,00
13-680/1	Изработка на техника документација за реконструкција на изградба на канал „Лејсан“, за прифаќање на популарни патишта	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Југоизточни регион	Македонски Брод	05 Затворен	15.12.2019	23.12.2019		90.000,00	89.680,00
08-2681/1	Изработка на комплексна техника документација за изградба на канал „Лејсан“, за прифаќање на атмосферски води во Македонски Брод	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Југоизточни регион	Истокен Исток	10 Откакан	30.12.2018	30.12.2018	30.12.2018	47.947.000,00	47.947.000,00
00-3873	Изградба на детска градинка во Штип	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Вардарски регион	Штип	10 Откакан	30.12.2018	30.12.2018	30.12.2018	17.061.905,00	17.061.905,00

Слика 18. Сортирање на листите со податоци

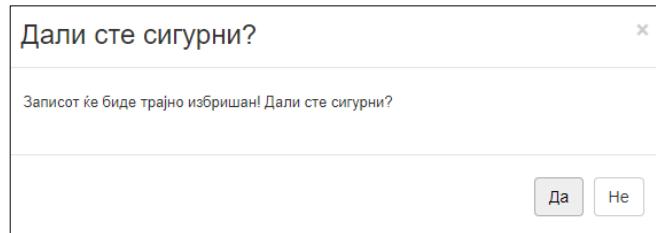
Сите операции над еден поединечен запис можат да се изберат од попуп менито кое се појавува при притискање на копчето кое се наоѓа во втората колона од листата:

12345/19	Изградба на нова детска градинка	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА			05 Затворен	05.01.2019	14.10.2019		8.459.163,00	4.698.774,00
Алоцирани расходи	изградба на патишта	99999/2/1 ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА							44.000.000,00	19.500.000,00
Реализирани расходи	ПОО	99999/1/11 МЕПСО							50.000.000,00	49.987.654,00
Прикажи детали	в фекални канализација во село Горо Чичево	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Вардарски регион	Градско	01 Нов	12.05.2019	15.03.2020		1.000.000,00	0,00
Промени	в дел од главен фекален колектор за отпадни води на град Кавадарци	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Вардарски регион	Кавадарци	01 Нов	18.05.2019	15.05.2020		2.000.000,00	0,00
Избриши	в на градежни работи за реконструкција со адаптација на детска градинка во Општина Штип	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Вардарски регион	Демир Капија	05 Затворен	09.05.2019	09.11.2019		11.162.800,00	7.125.427,00
Копирај	спорака и монтажа на опрема за детска градинка во општина Штип	15001/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Источен регион	Штип	05 Затворен	25.10.2019	25.12.2019	25.12.2019	7.906.000,00	6.420.549,00
Копирај во нов	в поклон пат врска со P2431 - село Јуруклија, Општина Карбинци	13001/2/0 СООБРАЗАЈ И КОМУНИКАЦИИ	Источен регион			01.01.2018			0,00	0,00
09-2672	Изградба на детска градинка во Штип	19101/O/0 ДАРАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ	Источен регион	Штип	10 Откакан	25.12.2018	20.12.2019	20.12.2019	17.061.905,00	17.061.905,00
08-2681/1	Изработка на комплексна техника документација за изградба на канал „Лејсан“, за прифаќање на популарни патишти во Македонски Брод	12101/CIC1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Југоизточни регион	Македонски Брод	05 Затворен	15.12.2019	23.12.2019		90.000,00	89.680,00

Слика 19. Операции над еден поединечен запис

Стандардните операции кои се наоѓаат во попуп менито се:

- Прикажи детали (со кликање се отвора маската од документот. Истата операција може да се направи со кликање на линкот - вообичаено шифрата или називот на ентитетот);
- Промени (со кликање се отвора маската од документот во мод за промени);
- Избриши (со кликање се појавува долгата порака)

Слика 20. Порака при бришење на запис

Доколку се кликне **Не** се откажува бришењето, а ако се кликне **Да** се брише записот, но само ако не е користен во други записи. Доколку е користен во други записи се јавува долната порака:

Поправете ги следните грешки:

- Бришењето на податоците не успеа поради следната грешка: Записот се користи во поврзани записи/документи. Бришењето не е дозволено.

Слика 21. Порака за недозволено бришење на запис

- Копирај (со кликање податоците од маската се зачуваат на Clipboard. Ова се применува кога треба да се креира нов документ во кој дел од податоците се повторуваат од некој постоечки. Во тој случај во новиот документ се клика на копчето Залепи при што сите податоци од копираниот документ се копираат во новиот документ);
- Копирај во нов (со кликање се отвора копија од документот и истата може да се зачува со друга шифра и/или други промени. Ова се применува кога треба да се креира нов документ во кој дел од податоците се повторуваат од некој постоечки).

Во редот менито може да има и други операции во зависност од листата. На пр. во горниот пример тоа се операциите: Алоцирани и Реализирани расходи, преку кои се отвораат соодветните подтабели. Истите можат да се отворат и на линковите во соодветните колони во табелата.

Некои операции може да се извршат за група на ентитети. За таа намена се користат двете алатки кои се наоѓаат во горниот десен агол, веднаш под иконите за филтрирање и пребарување:

- за чекирани ентитети од листата и
- за сите филтрирани ентитети од листата

На овој начин може наеднаш да се избришат повеќе записи (со наредбата Избриши) или да се експортираат во ексел (со наредбата Експорт во Ексел).

Архивски и број	Назив	Буџетска подпрограма	Плански и регион	Општи и	Фаза на развој	Почет ен датум	Крае н датум	Дат заврши ње	Избриши	Копирај	Експорт во Ексел	Реализира ни расходи
☐	12345/19	Изградба на градежни работи за доградба на простор за детска градинка	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион Пелагониски регион	Гази Баба Битола	05 Затворен	05.06.2019	14.12.2019	4.576.246,00			0,00
☐	78999/19	Инфраструктурни зафати на регионални патишта	13001/2/20 СООБРАЗАК И КОМУНИКАЦИИ			10 Откажан	30.01.2019	26.07.2019	4.280.000,00			0,00
☐	12345/19	Изградба на нова детска градинка	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА			05 Затворен	05.01.2019	14.10.2019	8.459.163,00			4.698.774,00
☒	11-34/19	Надава, испорака и монтажа на спрема за детска градинка	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион Пелагониски регион	Арачиново Прileп	01 Ноември 01.03.2020	05.02.2019 01.03.2020	21.10.2019 25.10.2020	10.07.2019	1.587.573.513,00		19.523.564,00
☒	11-34/19	Изградба на нова детска градинка	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион Пелагониски регион	Битола Пелагониски регион	01 Ноември 01.03.2020	05.02.2019 01.03.2020	21.10.2019 25.10.2020	10.07.2019	500.000.000,00		13.584.978,00
☐	78999/19	Осовременување на постојани магистрални пат M5 Охрид-Ресен-Битола	13001/2/20 СООБРАЗАК И КОМУНИКАЦИИ			01 Ноември	30.05.2019	18.07.2019	10.07.2019	8.932.512,00		7.586.987,00
☐	08-2682/1	Изградба на техника документација за изградба на фекална канализација за индустриска зона	12101/C/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Југосточен регион		01 Ноември	05 Затворен	13.05.2019	15.12.2019	500.000,00		500.000,00
☒	08-2662/1	Изградба на фекална канализација во село Горо Чичево	12101/C/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Вардарски регион		01 Ноември	05 Затворен	12.05.2019	15.03.2020	1.000.000,00		0,00
☐	08-2681/1	Изградба на комплетна техничка документација за изградба на канал „Лесјак“, прифаќајќи на атмосферски води во Македонски Брод	12101/C/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Југозападен регион		01 Ноември	05 Затворен	15.12.2019	23.12.2019	90.000,00		89.980,00
☐	08-2651/1	Изградба на дел од фекална канализација во с. Вакинце	12101/C/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Полошки регион		01 Ноември	05 Затворен	12.05.2019	15.03.2020	10.000.000,00		8.683.942,00
☐	08-2726/1	Изградба на дел од главен фекален колектор за отпадни води во град Кавадарци	12101/C/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Кавадарци		01 Ноември	05 Затворен	18.05.2019	15.05.2020	2.000.000,00		0,00
☐	08-2651/1	Изведување на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Беровица	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Полошки регион		01 Ноември	01 Ноември	10.06.2019	10.03.2020	11.889.400,00		11.889.400,00

Слика 22. Чекирани записи за бришење

Листите можат да се групираат по една или повеќе колони со извлекување на колоните во делот каде што пишува Извлечете го насловот на колоната за групирање по таа колона.

Архивен и број	Назив	Буџетска програма	Институција исполнител	Општи на развој	Фаза на развој	Почетен датум	Краен датум	Датум завршување	Алокирани расходи	Реализирани расходи	
Гр.: 15001/ЗА ИЗГРАДВА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА											
Гр.: Вардарски регион											
☐	12345/19	Изградба на нова детска градинка	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	05	Загорец	05.01.2019	14.10.2019	8.459.163,00	4.698.774,00	
Гр.: Источен регион											
☐	08-2651/1	Изведување на градежни работи за реконструкција со адаптација на детска градинка во Општина Демир Капија	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Демир Капија	05	Загорец	09.05.2019	09.11.2019	11.162.800,00	7.125.427,00
Гр.: Пелагониски регион											
☐	08-2651/1	Набавка, испарка и монтажа на опрема за детска градинка во општина Штип	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Штип	05	Загорец	25.10.2019	25.12.2019	7.906.000,00	6.420.549,00
Гр.: Пологски регион											
☐	11-340/19	Изградба на нова детска градинка	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Прилеп	05	Загорец	01.03.2020	25.10.2020	500.000.000,00	13.584.978,00
Гр.: Скопски регион											
☐	08-2651/1	Изведување на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Еврејница	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Еврејница	01 Нов	10.06.2019	10.03.2020	11.889.400,00	11.889.400,00	
☐	08-2651/1	Изведување на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Сарај	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Сарај	01 Нов	18.06.2019	20.01.2020	26.876.000,00	13.248.251,00	
☐	08-2651/1	Набавка, испарка и монтажа на опрема за детска градинка во Општина Шуто Оризари	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Шуто Оризари	05	Загорец	15.04.2019	30.07.2019	9.257.000,00	6.553.790,00
Гр.: Скопски регион											
☐	08-2651/1	Проект за подобрување на социјалните услуги	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Сарај				0,00	0,00	
☐	08-2651/1	Проект за унапред. соц. услуги	З ДЕТСКА ЗАШТИТА	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	Сарај	01 Нов			19.486.520,00	0,00	

Слика 23. Групирање по една или повеќе колони

4.6. Користење на извештаи

Една од најкорисните и најупотребувани функции на овој софтвер е прегледот на различни типови на извештаи кои со еден клик даваат брзи и точни информации за работењето, како и различни статистички податоци. Секој модул има поединечно подмени за извештаи, кои се тесно врзани со податоците од тој конкретен модул.

Со кликање на името на конкретен извештај се отвора прозорецот од извештајот, каде е испишано потсетување: **За да генерирате извештај изберете параметри во филтерот десно и кликнете на Постави филтер!**. За да се генерира извештај во филтерот се избираат параметри, со чија помош се пребарува по вкрстени критериуми на атрибути на ентитетите и потоа се клика на Постави филтер со што се генерира извештајот.

Пр. за пополнет филтер на извештај:

Слика 24. Избор на параметри во филтер

Критериумите избрани во филтерот, освен во препознатливите црвени правоаголници, се видливи и на самиот извештај, прикажани преку шифрите на шифрарниците по кои се пребарува.

Година = 2020
Плански регион = Скопски регион, Попошки регион
Раздел = 13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ, 15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА
Буџетски = Да

Регион	Буџетна сума	Вкупна сума
001 Скопски регион	551,886.520	5,000,000
002 Попошки регион		

Слика 25. Критериуми избрани во филтер прикажани на извештај

Секој извештај има и свое сопствено мени со опции, претставено на следнава слика:

Институција	Општина
9999 Проектна единица за рамномерен регионален развој	182 Центар
0018 Агенција за промоција и поддршка на туризмот	
0001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА	
0014 Јавното претпријатие за државни патишта	182 Центар
0002 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕНОДОДЕСТВО, ШУМРАСТВО И ВОДОСТОПАДСТВО	182 Центар
0011 Влада на Република Северна Македонија - Генерален секретаријат	
0003 МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА	
0004 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	
0006 МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА	
0007 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	
0015 Јавно претпријатие за стапанување со објекти за спорт во сопственост на Република Северна Македонија - Скопје	182 Центар
0013 Агенција за поддршка на претприемништвото на Република Северна Македонија - Скопје	182 Центар
0016 Акционерско друштво за производство на електрична енергија „Електрани на Република Северна Македонија“ во државна сопственост - Скопје	182 Центар
0008 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	
0017 Јавно претпријатие за железничка инфраструктура	182 Центар

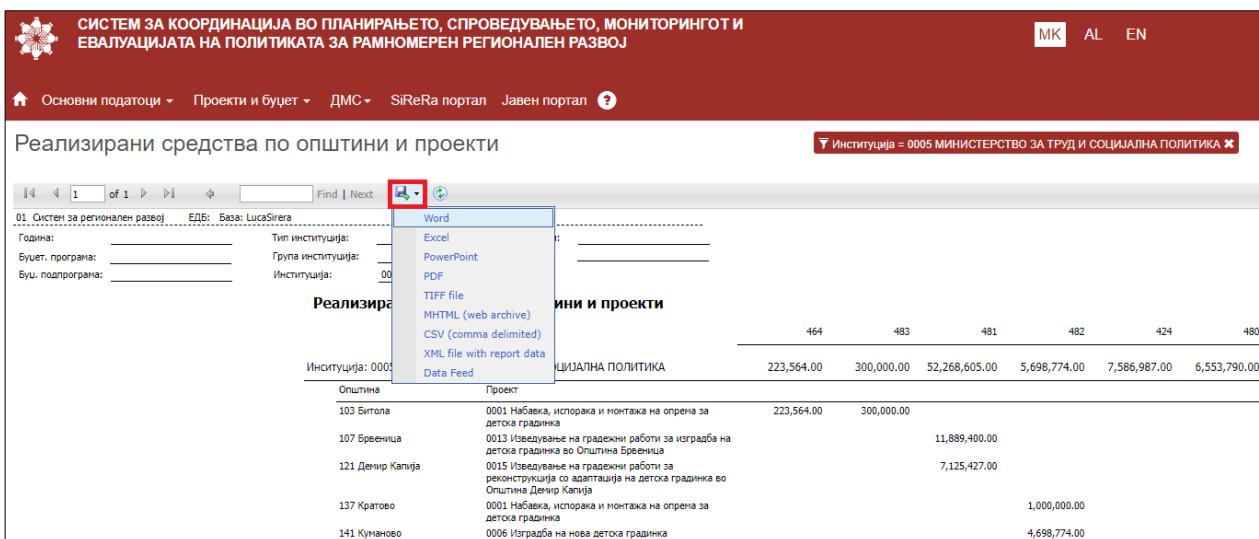
Слика 26. Извештај – Мени со опции

Со првата алатка се врши прелистување на страниците на извештајот. Со клик на едната стрелка лево или десно, соодветно се префрла од една на друга страница, додека за директно префрлување на почетната или крајната страница, се користат надворешните стрелки. Тука може да се види вкупниот број на страници, како и страницата на извештајот која моментално е прикажана.

Има и поле за пребарување на одреден текст. Откако ќе се внесе текстот се клика на Find, при што со сина боја се означува тој текст во извештајот, доколку истиот постои. Со кликање на Next, се

означува следното појавување на тој текст, доколку постои.

Со кликање на копчето Export drop down menu , извештајот може да се експортира во различни формати:

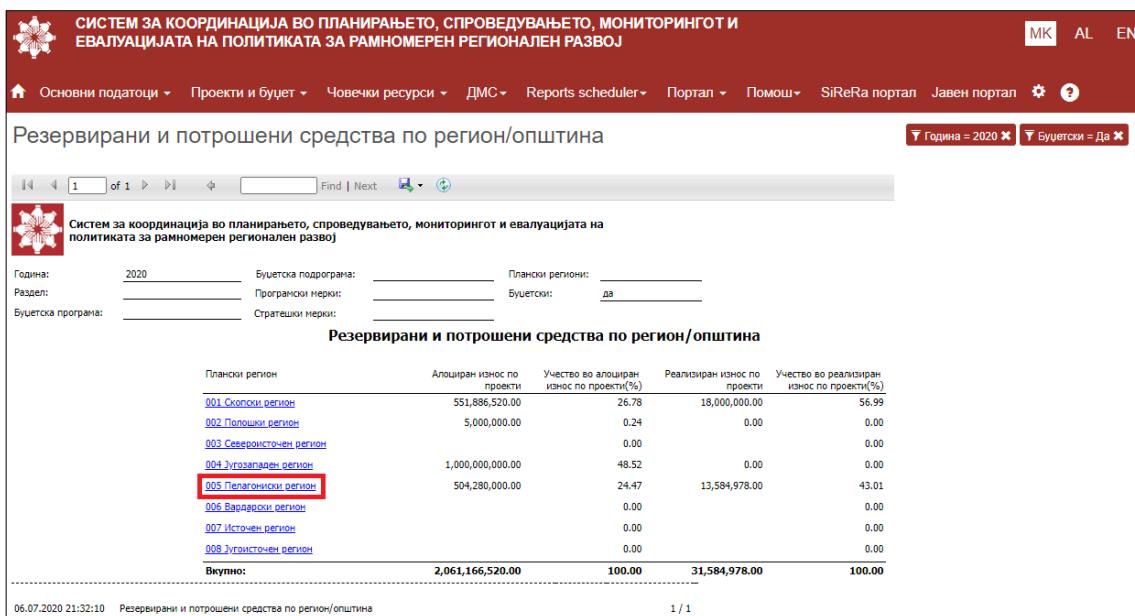

The screenshot shows a report titled "Realized resources by municipality and project". At the top right, there is an "Export" button with a dropdown menu open, listing various file formats: Word, Excel, PowerPoint, PDF, TIFF file, MHTML (web archive), CSV (comma delimited), XML file with report data, and Data Feed. The main table displays data for the Ministry of Labour and Social Policy (Institution ID 0005). The table has columns for Municipality, Project, Description, Amount, and Type. Specific rows include: 103 Bitola, 107 Brezovica, 121 Denir Kapija, 137 Kratovo, and 141 Kumanovo.

Слика 27. Експорт на извештај

Постојат и т.н drill down извештаи каде се поставени линкови и/или преку кои може да се оди од еден извештај во друг или да се оди во длабочина на податоците.

Пример за извештај со линкови:

The screenshot shows a report titled "Reserved and consumed resources by region/municipality" for the year 2020. The table lists regions and their resource allocation and realization. One row for the Pelagonia region is highlighted with a red box. The table includes columns for Planarski region, Aloshiran iznos po projekti, Uchetvo vo aloshiran iznos po projekti (%), Realiziran iznos po projekti, and Uchetvo vo realiziran iznos po projekti (%).

Planarski region	Aloshiran iznos po projekti	Uchetvo vo aloshiran iznos po projekti (%)	Realiziran iznos po projekti	Uchetvo vo realiziran iznos po projekti (%)
001 Скопски регион	551,886,520.00	26.78	18,000,000.00	56.99
002 Пологски регион	5,000,000.00	0.24	0.00	0.00
003 Североисточен регион		0.00		0.00
004 Ѓугодолашки регион	1,000,000,000.00	48.52	0.00	0.00
005 Пелагониски регион	504,280,000.00	24.47	13,584,978.00	43.01
006 Вадарески регион		0.00		0.00
007 Источен регион		0.00		0.00
008 Ѓугодолашки регион		0.00		0.00
Вкупно:	2,061,166,520.00	100.00	31,584,978.00	100.00

Слика 28. Извештај со линкови

Во примерот погоре со кликање на линкот 005 Пелагониски регион, се отвора истиот расченет по општини:

СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГОТ И ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Резервирали и потрошени средства по регион/општина

Година: 2020 | Буџетска подпрограма: | Плански региони: 005
Раздел: | Програмски мерки: | Буџетски: да
Буџетска програма: | Стратешки мерки:

Општина	Алокиран износ по проекти	Учество во алокиран износ по проекти(%)	Реализиран износ по проекти	Учество во реализиран износ по проекти(%)
Демир Хисар	0.00	0.00	0.00	0.00
Долнени	0.00	0.00	0.00	0.00
Кривогаштани	0.00	0.00	0.00	0.00
Крушево	0.00	0.00	0.00	0.00
Могила	0.00	0.00	0.00	0.00
Новац	0.00	0.00	0.00	0.00
Ресен	0.00	0.00	0.00	0.00
Битола	4,280,000.00	0.85	0.00	0.00
Прилеп	500,000,000.00	99.15	13,584,978.00	100.00
Вкупно:	504,280,000.00	100.00	13,584,978.00	100.00

06.07.2020 21:33:08 | Резервирали и потрошени средства по регион/општина | 1 / 1

Слика 29. Извештај - расченет

За враќање во претходниот извештај се оди на

Пример за извештај со , кадешто со кликање на се отвораат подетални податоци:

ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Детален преглед за алокација на финансиски средства по региони/општини

Година: 2020 | Буџетска подпрограма: | Плански региони: |
Раздел: | Програмски мерки: | Буџетски: да
Буџетска програма: | Стратешки мерки:

Детален преглед за алокација на финансиски средства по региони/општини	
☒ Регион: 001 Скопски регион	Вкупна сума: 551,886,520
Општина: Арачиново	Вкупна сума: 525,000,000
Буџетска подпрограма	Износ
15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	525,000,000.00
Општина: Зелениково	Вкупна сума: 2,000,000
Буџетска подпрограма	Износ
15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	2,000,000.00
Општина: Сарај	Вкупна сума: 24,886,520
Буџетска подпрограма	Износ
15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	24,886,520.00
☒ Регион: 002 Полошки регион	Вкупна сума: 5,000,000
☒ Регион: 004 Југозападен регион	Вкупна сума: 1,000,000,000
☒ Регион: 005 Пелагониски регион	Вкупна сума: 504,280,000

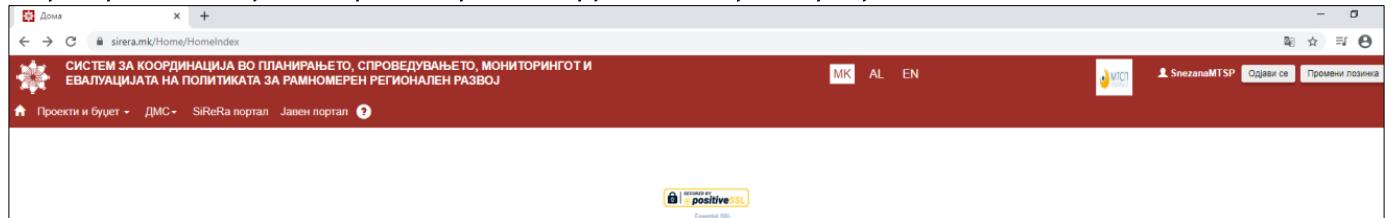
Слика 30. Drill down извештај

5. Пристап и ажурирање на податоците

5.1. Мени и пристап до содржините

Ако корисникот успешно се најави во системот пред него се отвора Главното мени, кое ги содржи сите функции на апликацијата кои што се на располагање на корисникот согласно неговите права и привилегии.

Софтверските модули се организирани во групи и се бираат преку главното мени.

Слика 31. Главно мени

Копчето е команда со чие кликање се враќа на главното мени, доколку има таква потреба при работењето.

5.2. Внесување институции

Институциите се наоѓаат во менито **Основни податоци** во делот **Институции**:

Слика 32. Мени институции

Се прикажуваат веќе внесените институции:

Институции												
Изаполнете го насловот на колоната за групирање по таа колона												
	Шифра	Организациски единици	Име	Име активис ка	Тип институција	Група институција	Сегмент	Планск и регион	Адреса	Општина	Држава	Институција родител
☐	0001	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0002	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПЛАНСТВО	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0003	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0004	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И БРОКИ	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0005	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0006	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0007	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0008	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0009	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
☐	0010	Отвори	БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ	0001 Институција на корисник	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	

Слика 33. Листа со институции

5.2.1. Внесување нова институција

Додавањето на нова институција се врши со кликање на копчето **Нов запис** (горе десно). Притоа се отвора маската **Институција**.

Маската **Институција** се состои од три табови (Основни податоци, Контакти и Прилози) во кои се внесуваат различни податоци поврзани со институцијата. Обавезни податоци се податоците кои се означени со *.

Слика 34. Внесување нова институција

Во табот Основни податоци се внесуваат следните податоци:

- **Шифра*** – се внесува шифрата на институцијата (автоматски се пополнува);
- **Име*** - се внесува називот на институцијата;
- **Име англиски** - се внесува английскиот назив на институцијата за англиската верзија;
- **Име втор јазик** - се внесува албанскиот назив на институцијата за албанската верзија;
- **Тип институција** - се внесува типот на институцијата (Институција корисник, Потенцијална институција корисник, Добавувач, Партнер и сл.);
- **Група институција** - се внесува групата на институцијата (Институција на централно ниво, Институција на регионално ниво, Институција на локално ниво и сл.);
- **Сегмент** - се внесува сегментот на институцијата (Министерство, Агенција, Донатор, Друго и сл.);
- **Плански регион** – се внесува планскиот регион;
- **Општина** – се внесува општината;
- **Држава** – се внесува државата;
- **Раздел** - се внесува разделот на кој припаѓа институцијата;
- **Дејност** - се внесува дејноста на кој припаѓа институцијата;
- **Институција родител** - се внесува институцијата родител;
- Во десниот дел од маската се внесуваат даночните и адресните податоци за институцијата;
- Во делот **Портал лого патека** со кликање на копчето **Избриси лого** се поставува лого за институцијата;
- Со копчето **Избриси лого** може да се избие поставеното лого

Во вториот таб **Контакти** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат контактите за институцијата.

Институција

Креиран: 30.08.19 од: b
Посл. промена: 20.07.20 од: b

Основни податоци Контакти Приложи

Нов запис					
	Ресурс име презиме	Иницијал средно име	Титула	Телефон	
☐	<input type="text"/> x <input type="button" value="▼"/>				

Запели Сними Сними и затвори Откажи

Слика 35. Внесување контакти за институцијата

Во третиот таб **Приложи** на институцијата може да се прикачуваат документи релевантни за таа институција. Со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за документот кој се прикачува (**Опис**, **Архивски број**, **Датум документ**). Во полето **Патека документ** со кликање на копчето **Избери документ** се отвора Open прозорец преку кој се наоѓа документот кој треба да се прикачи на проектот/активноста:

Институција

Креиран: 07.07.20 од: b
Посл. промена: 07.07.20 од: b

Основни податоци Контакти Приложи

Нов запис

		Опис	Архивски број	Датум документ	Патека документ
☐	x	<input type="button" value="Избери документ"/>			

Запели Сними Сними и затвори Откажи

Слика 36. Прикачување документи за институцијата

Откако ќе се внесат сите податоци со кликање на **Сними и затвори** се зачувува и затвора записот.

5.2.2. Внесување нова институција со копирање од постоечка

Доколку при внесувањето на нова институција веќе постои институција каде поголем дел од податоците се повторуваат, тогаш истата може да се копира и само да се направат измени. Тоа се прави со кликање на лево од шифрата на институцијата и потоа на **Копирај во нов:**

Институции											
Извлечете го наспроват на колоната за групирање по таа колона											
Шифра	Организациски единици	Име	Име агенасија	Тип институција	Група институција	Сегмент	Плански регион	Адреса	Општина	Држава	Институција родител
0001	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
0002	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
0003	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
Прикажи детали	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРОСИ	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
Промени	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
Избриши	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
Копирај	Копирај во нов	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	
	Отвори	МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	0001 Институција корисник:	0001 Институција на централно ниво	0001 Министерство					Република Северна Македонија	

Слика 37. Внесување нова институција со копирање од постоечка

Со тоа се отвора маската **Институција** пополнета со сите податоци од институцијата која се копира. Се клика на трите точки десно од шифрата на институцијата за да се генерира нова шифра, се прават потребните измени и записот се зачува со **Сними** или **Сними и затвори**.

5.2.3. Преглед на извештаи за институции

Извештаите за институциите се наоѓаат во менито Основни податоци во делот Извештаи.

Во извештајот Листа со институции може да се види листата со институции. Преку филтер може да се филтрира по различни критериуми:

- **Тип институција** (Институција корисник, Потенцијална институција корисник, Добавувач, Партер и сл.);
- **Група институција** (Институција на централно ниво, Институција на регионално ниво, Институција на локално ниво и сл.);
- **Сегмент** (Министерство, Агенција, Донатор, Друго и сл.);
- **Плански регион;**
- **Општина.**

На пример ако во филтерот се избере **Група институција - Институција на централно ниво** и потоа се оди на Постави филтер, во листата ќе се прикажат само оние институции кај кои е внесена таа група:

Слика 38. Извештај Листа со институции

5.3. Внесување ресурси

Ресурсите се наоѓаат во менито Човечки ресурси во делот Ресурси:

Слика 39. Мени Ресурси

Се прикажуваат веќе внесените ресурси:

Слика 40. Листа со ресурси

5.3.1. Внесување нов ресурс

Добавањето на нов ресурс се врши со кликање на копчето **Нов запис** (горе десно). Притоа се отвора маската **Ресурс**.

Маската **Ресурс** се состои од повеќе табови (Основни податоци, Прилози, Образование, Сертификати, Вештини, Престој странство, Членство) во кои се внесуваат различни податоци поврзани со ресурсот. Обавезни податоците се податоците кои се означени со *:

Слика 41. Внесување нов ресурс

Во табот Основни податоци се внесуваат основните податоци за вработениот, како и податоци за работењето во различни институции. Тоа се прави со кликање на копчето **Нов запис**, при што во табелата се внесуваат податоци за институциите, Работното место и сл., како и периодот кога вработениот работел на тоа работно место и во таа институција. Со кликање на чекерот **Тековно**, при снимање на документот податоците **Институција**, **Институција ОЕ** и **Работно место** се пренесуваат во полинјата **Тековна институција**, **Тековна институција ОЕ** и **Тековно работно место** во хедерот од документот.

Во вториот таб **Прилози** може да се прикачуваат документи релевантни за тој ресурс (на пр. CV, дипломи, уверенија и сл.). Со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за документот кој се прикачува (Тип прилог, Опис, Документ URL, Активен, Институција). Во полето **Документ URL** со кликање на копчето **Избери документ** се отвора Open прозорец преку кој се наоѓа документот кој треба да се прикачи на ресурсот:

Слика 42. Прикачување на прилози за ресурсот

Во третиот таб **Образование** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за образованието.

The screenshot shows the 'Образование' (Education) tab of a software interface. At the top, there are tabs: Основни податоци, Приложи, Образование (which is selected), Сертификати, Вештини, Престој странство, and Членство. Below the tabs, a red box highlights the 'Нов запис' (New record) button. The main area contains a table with columns: Вид образование, Степен образование, Завршена школа, Место на завршување, Забелешка, Датум завршување, and Образование во тек. A single row is visible in the table, with the 'Вид образование' field containing a value enclosed in a red box. At the bottom of the screen, there are buttons for 'Запали' (Open file), 'Сними' (Save), 'Сними и затвори' (Save and close), and 'Откажи' (Cancel).

Слика 43. Внесување податоци за образование за ресурсот

Во четвртиот таб **Сертификати** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за стекнатите сертификати на ресурсот.

The screenshot shows the 'Сертификати' (Certificates) tab of a software interface. At the top, there are tabs: Основни податоци, Приложи, Образование, Сертификати (which is selected), Вештини, Престој странство, and Членство. Below the tabs, a red box highlights the 'Нов запис' (New record) button. The main area contains a table with columns: Вид сертификат, Тип сертификат, Опис, Датум сертификат, and Институција. A single row is visible in the table, with the 'Вид сертификат' field containing a value enclosed in a red box. At the bottom of the screen, there are buttons for 'Запали' (Open file), 'Сними' (Save), 'Сними и затвори' (Save and close), and 'Откажи' (Cancel).

Слика 44. Внесување податоци за стекнати сертификати за ресурсот

Во петтиот таб **Вештини** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за стекнатите вештини на ресурсот.

Слика 45. Внесување податоци за стекнати вештини за ресурсот

Во шестиот таб **Престои странство** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за престоите во странство на ресурсот.

Слика 46. Внесување податоци за престои во странство на ресурсот

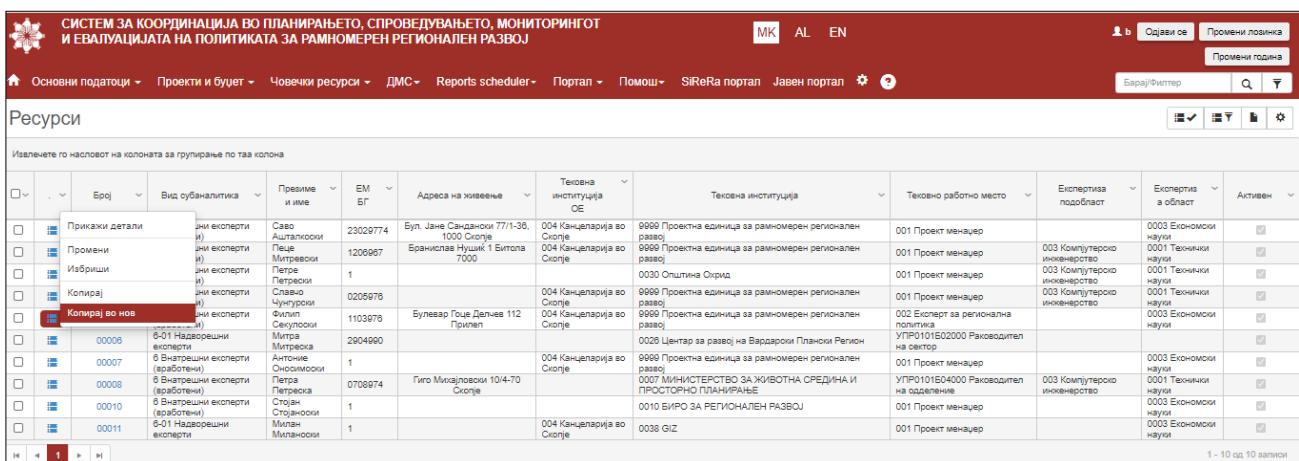
Во седмиот таб **Членство** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за членување во различни здруженија на ресурсот.

Слика 47. Внесување податоци за членување на ресурсот во различни здруженија

Откако ќе се внесат сите податоци со кликање на **Сними и затвори** се зачувува и затвора записот.

5.3.2. Внесување нов ресурс со копирање од постоечки

Доколку при внесувањето на нов ресурс веќе постои ресурс каде дел од податоците се повторуваат, тогаш истиот може да се копира и само да се направат измени. Тоа се прави со кликање на лево од шифрата на ресурсот и потоа на **Копирај во нов**:

Слика 48. Внесување нов ресурс со копирање од постоечки

Со тоа се отвора маската **Ресурс** пополнета со сите податоци од ресурсот која се копира. Се клика на трите точки десно од бројот на ресурсот за да се генерира нов број, се прават потребните измени и записот се зачува со **Сними** или **Сними и затвори**.

5.3.3. Преглед на извештаи за човечки ресурси

Извештаите за човечките ресурси се наоѓаат во менито Човечки ресурси во делот Извештаи.

Во извештајот Листа на експерти може да се види листата со сите експерти групирани по институции. Преку филтер може да се филтрира по различни критериуми:

- **Институција;**
- **Тип институција** (Институција корисник, Потенцијална институција корисник, Добавувач, Партнер и сл.);
- **Група институција** (Институција на централно ниво, Институција на регионално ниво, Институција на локално ниво и сл.);
- **Сегмент** (Министерство, Агенција, Донатор, Друго и сл.);
- **Плански регион;**
- **Вработен;**
- **Експертиза област и**
- **Експертиза подобласт.**

На пример ако во филтерот се избере **Плански регион – Скопски регион** и **Експертиза област – Технички науки** и потоа се оди на Постави филтер, во листата ќе се прикажат само експертите од Скопски регион со експертиза област – Технички науки:

The screenshot shows the 'List of experts' page from the 'System for Coordination of Planning, Monitoring and Evaluation of the Regional Development Strategy'. A sidebar on the right contains a 'Search filter' section with fields for 'Institution', 'Type of institution', 'Group of institution', 'Segment', 'Plan region' (set to 'Skopje region'), 'Type of subanalysis', 'Employer', 'Expertise area' (set to 'Technical sciences'), and 'Expertise subarea'. Buttons for 'Apply filter' and 'Clear' are at the bottom.

Слика 49. Извештај – Листа на експерти

Во извештајот Листа на надворешни експерти може да се види листата со експерти со вид субаналитика 6-01 Надворешни експерти групирани по плански региони. Преку филтер може да се филтрира по различни критериуми:

- **Институција;**
- **Тип институција** (Институција корисник, Потенцијална институција корисник, Добавувач, Партнер и сл.);
- **Група институција** (Институција на централно ниво, Институција на регионално ниво, Институција на локално ниво и сл.);
- **Сегмент** (Министерство, Агенција, Донатор, Друго и сл.);
- **Плански регион;**
- **Вработен;**
- **Експертиза област** и
- **Експертиза подобласт.**

На пример ако во филтерот се избере **Плански регион** – Вардарски регион и **Експертиза област** – Економски науки и потоа се оди на Постави филтер, во листата ќе се прикажат само надворешните експерти од Вардарски регион со експертиза област – Економски науки:

The screenshot shows the 'List of external experts' page. A sidebar on the right contains a 'Search filter' section with fields for 'Institution', 'Type of institution', 'Group of institution', 'Segment', 'Plan region' (set to 'Vardar region'), 'Type of subanalysis', 'Employer', 'Expertise area' (set to 'Economic sciences'), and 'Expertise subarea'. Buttons for 'Apply filter' and 'Clear' are at the bottom.

Слика 50. Извештај – Листа на надворешни експерти

5.4. Означување на буџетските подпрограми за PPP

Буџетските подпрограми се наоѓаат во менито Проекти и буџет во делот Мета податоци:

Слика 51. Мени Проекти и буџет – подмени Мета податоци – Буџетски подпрограми

Се прикажува листата со сите буџетски подпрограми:

Буџетски подпрограми						
Извлечете го насловот на колоната за групирање по таа колона						
	Шифра	Опис	Програма	Раздел	За рамномерен регионален развој	Активна
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	01002 АГЕНЦИЈА ЗА РАЗУЗНАВАЊЕ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	04001 ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	02012 ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА ОДЛУЧУВАЊЕ ВО УПРАВНА ПОСТАПКА И ПОСТАПКА ОД РАБОТЕН ОДНОС ВО ВТОР СТЕПЕН	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	02014 ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА ОДЛУЧУВАЊЕ ВО ВТОР СТЕПЕН ВО ОБЛАСТА НА ИНСПЕКЦИЈСКИО НАДЗОР И ПРЕКРИЖОЧНАТА ПОСТАПКА	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	04002 СЛУЖБА ЗА ОПШТИ И ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ НА ВЛАДАТА НА РМ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	05001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	04014 ИНСПЕКЦИСКИ СОВЕТ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	05002 ДИРЕКЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА КЛАСИФИЦИРАНИ ИНФОРМАЦИИ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	06001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	07001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	08001 МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	09001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	07004 ЕИРО ЗА ЗАСТАПУВАЊЕ НА РМ ПРЕД ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	10001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	12101 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	14001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	14003 УПРАВА ЗА ХИДРОМЕТОРОЛОШКИ РАБОТИ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	14004 АГЕНЦИЈА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВО И РУРалниот РАЗВОЈ	☐	☒
☐	10	АДМИНИСТРАЦИЈА	1 АДМИНИСТРАЦИЈА	14005 АГЕНЦИЈА ЗА ХРANA И ВЕТЕРИНАРСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	☐	☒

Слика 52. Листа со буџетски подпрограми

За некоја буџетска подпрограма, да се означи дека е за рамномерен регионален развој, во филтерот се бира разделот и буџетската програма на која припаѓа и/или директно само шифрата на подпрограмата или дел од името и се клика на Постави филтер со што во листата се прикажува таа буџетска подпрограма. На пр. ако се избере Раздел 13001 и Буџетска програма 2 со кликање на Постави филтер, во листата ќе се прикажат само подпрограмите за тој раздел и буџетска програма:

Буџетски подпрограми						
Прикажи детали						
Излажачи	Промени	Избрани	Опис	Програма	Раздел	За рамномерен регионален развој
☐	☒	Избрани	Извлечете го насловот на таа колона			
☐	☒	Копирај				
☐	☒	Копирај во нов	2 СООБРАЈАЈ И КОМУНИКАЦИИ	2 СООБРАЈАЈ И КОМУНИКАЦИИ	13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	☐
☐	☒		ИЗГРАДБА НА СОЦИЈАЛНИ СТАНОВИ	2 СООБРАЈАЈ И КОМУНИКАЦИИ	13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	☐
☐	☒		ПРОЕКТ ЗА ОПСЕЧУВАЊЕ НА ТРГОВИЈАТА И ТРАНСПОРТОТ	2 СООБРАЈАЈ И КОМУНИКАЦИИ	13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	☐
☐	☒		ПРОЕКТ ЗА ЛОКАЛНИ ПАТИШТА	2 СООБРАЈАЈ И КОМУНИКАЦИИ	13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ	☐

Слика 53. Филтрирање на буџетски подпрограми

Со кликање на лево од шифрата на подпрограмата и потоа на Промени се отвора соодветната маска во мод за промени. Тука се чекира полето За рамномерен регионален развој:

Буџетска подпрограма

Креиран: 26.08.19 од: а
Посл. промена: 08.07.20 од: б

Шифра*	20
Опис*	СООБРАКАЈ И КОМУНИКАЦИИ
Опис англиски	
Опис втор јазик	
Раздел	13001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
Програма	2 СООБРАКАЈ И КОМУНИКАЦИИ
Графикон боја	
☒ За рамномерен регионален развој	
☒ Активна	

Запели Сними Сними и затвори Откажи

Слика 54. Означување на буџетска подпрограма за PPP

Напомена: Во останатите делови од софтверот се прикажуваат само буџетските подпрограми кои се означени дека се за рамномерен регионален развој. Ако некоја буџетска подпрограма не се појавува во lookup-ите во маските и филтрите, значи дека не е означена дека е за рамномерен регионален развој.

5.5. Внесување програмски мерки

Програмските мерки се наоѓаат во менито **Проекти и буџет** во делот **Мета податоци**:

СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГОТ И ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Проекти и буџет ДМС SiReRa портал Јавен портал ?

Мета податоци	Проекти / Активности	Буџет и трезор	Извештаи
Буџетски подпрограми	Проекти / Активности	Буџет	Реализирани средства по општини и проекти
Стратешки мерки	Категории проекти		
Стратешки цели	Вид проекти		
Стратешки подрачја			
Програмски мерки			

Слика 55. Мени Проекти и буџет – подмени Мета податоци – Програмски мерки

Се прикажуваат веќе внесените програмски мерки за разделот на кој припаѓа корисникот.

Програмски мерки

Шифра	Име	Буџетска подпрограма	Стратешка мерка	Активна
0001	Поддршка и развој на современо образование, развој на човечки капацитети и подигнување на стапетот на социјален развој	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	0076 Отварање на датоси градинки и или обезбедување на згрижување на децата посебно во малите општини и руралните средини	☒

Слика 56. Листа со програмски мерки

5.5.1. Внесување нова програмска мерка

Додавањето на нова програмска мерка се врши со кликање на копчето **Нов запис** (горе десно). Притоа се отвора маската **Програмска мерка** во која се внесуваат долните податоци (обавезни податоци се податоците кои се означени со *):

- **Шифра*** – се внесува шифрата на програмската мерка;
- **Раздел*** - се дифолтира од корисникот;
- **Буџетска програма*** - може да се изберат само програми кои припаѓаат на тој раздел;
- **Буџетска подпрограма*** - може да се изберат само подпрограми кои се означени за рамномерен регионален развој (PPP) и припаѓаат на избраната буџетска програма;
- **Име*** - се внесува називот на програмската мерка;
- **Име англиски** - се внесува англискиот назив на програмската мерка за англиската верзија;
- **Име втор јазик** - се внесува албанскиот назив на програмската мерка за албанската верзија;
- **Стратешка мерка*** - се внесува стратешката мерка на која припаѓа програмската мерка;
- **Година** - се внесува годината за која важи таа програмска мерка (во ова поле е дифолтирана годината со која сме најавени во системот, но истата може да се промени)
- **Активна** - служи за означување дека програмската мерка е активна и може да се користи во другите маски во системот;
- Во делот **Врска кон службен весник** се пополнуваат податоците (**Назив на програма**, **Број на службен весник** и **Датум на службен весник**) за програмата на која таа мерка припаѓа и од кој службен весник и датум е истата.

Слика 57. Внесување нова програмска мерка

Отако ќе се внесат сите податоци со кликање на **Сними и затвори** се зачувува и затвора записот.

5.5.2. Внесување нова програмска мерка со копирање од постоечка

Доколку при внесувањето на нова програмска мерка веќе постои програмска мерка каде поголем дел од податоците се повторуваат, тогаш истата може да се копира и само да се направат измени. Тоа се прави со кликање на лево од шифрата на програмската мерка и потоа на Копирај во нов:

Izvršetel	Priznaki detali	Име	Naziv na program	Buџetska podprogramma	Стратешка мерка	Aktivna
СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГОТИ И ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ	Изпачете Промени Избриси Копирај Копирај во нов 0003 Социјална заштита	Ирање по твад колона	Копирај зазов за современо образование, развој на човечки капацитети и на стапнот на социјален развој на потребите на регионот во доменот на современа детска човешка инклузија	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА 15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА детска заштита програма 123	0076 Отворање на детски градинки и или обезбедување на езрикување на децата посебно во малите општини и руралните средини 0076 Отворање на детски градинки и или обезбедување на езрикување на децата посебно во малите општини и руралните средини 0047 Изработка на студии за идентификување на приоритетните индустриски и услуги дејности за развој на регионите согласно нивните потенцијали	

Слика 58. Внесување нова програмска мерка со копирање од постоечка

Со тоа се отвора маската **Програмска мерка** пополнета со сите податоци од мерката која се копира. Се прават потребните измени и записот се зачувува со **Сними** или **Сними и затвори**.

Напомена: Не може да се внесат програмски мерки со иста шифра ако припаѓаат на иста буџетска подпрограма и иста година.

5.5.3. Преглед на извештаи за програми, подпрограми и програмски мерки за PPP

Извештаите за програмите, подпрограмите и програмските мерки за PPP се наоѓаат во менито **Проекти и буџет** во делот **Извештаи**.

Во извештајот **Детален преглед за алокација на финансиски средства според програми/подпрограми/ мерки** може да се види листата со сите програми за PPP за кои постојат алоцирани и/или реализирани износи по проекти/активности. Со кликање на пред програмата се отвораат сите подпрограми за PPP за таа програма за кои има податоци. Со кликање на пред подпрограмата се отвораат сите програмски мерки од таа подпрограма за кои има податоци. Преку филтер може да се филтрира по различни критериуми:

- Година;
- Плански регион;
- Раздел;
- Буџетска програма;
- Буџетска подпрограма;
- Програмска мерка;
- Стратешка мерка;
- Дали се буџетски, небуџетски или сите

На пример ако во филтерот се избере **Плански регион – Пелагониски регион и Буџетски – да** и потоа се оди на **Постави филтер**, во листата ќе се прикажат сите буџетски програми, подпрограми и програмски мерки за PPP за кои постојат алоцирани и/или реализирани износи по проекти/активности:

Слика 59. Извештај – Детален преглед за алокација на финансиски средства

5.6. Внесување податоци за програмски мерки во буџет

До буџетот се стигнува преку менито Проекти и буџет во делот Буџет и трезор:

Слика 60. Внесување податоци за програмски мерки во буџет

Се прикажува листа со импортирани буџети. До ставките од конкретен буџет се пристапува со кликање на Отвори во колоната Ставки:

Слика 61. Листа со импортирани буџети

Се прикажуваат само ставките за буџетските подпрограми кои се означени дека се за PPP и кои припаѓаат на разделот кој е поставен на корисникот:

СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГОТИ И ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Проекти и буџет ДМС SiReRa портал Јавен портал

Буџет 00001/19 / Ставки

За PPP = Да

Раздел	Буџетска програма	Буџетска подпрограма	Износ PPP	Вкупен износ по подпрограма
00001/19 15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	4 СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	15001/4/А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И ДОМОВИ ЗА СТАРИ ЛИЦА	0.00	23.800.000,00
00001/19 15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	3 ДЕТСКА ЗАШТИТА	15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	0.00	87.600.000,00

Вкупен износ
885.756.000,00

Слика 62. Ставки за буџетски подпрограми

Се клика на лево од Детали и потоа на Промени (на ставката за буџетската подпрограма за која треба да се внесат износите по програмски мерки):

СИСТЕМ ЗА КООРДИНАЦИЈА ВО ПЛАНИРАЊЕТО, СПРОВЕДУВАЊЕТО, МОНИТОРИНГОТИ И ЕВАЛУАЦИЈАТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Проекти и буџет ДМС SiReRa портал Јавен портал

Буџет 00001/19 / Ставки

За PPP = Да

Раздел	Буџетска програма	Буџетска подпрограма	Износ PPP	Вкупен износ по подпрограма
Избрисан			0.00	23.800.000,00
Копирај	5001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	4 СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	0.00	87.600.000,00
Копирај во нов	5001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	3 ДЕТСКА ЗАШТИТА	0.00	87.600.000,00

Вкупен износ
885.756.000,00

Слика 63. Промена на ставка

Се отвора маската Буџет ставка, каде што со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесува програмската мерка и соодветниот износ.

Буџет 001/19 / Ставка

Раздел: 15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Буџетска програма: 3 ДЕТСКА ЗАШТИТА

Буџетска подпрограма: 15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА

Вкупен износ по подпрограма: 87.600.000,00

Износ PPP: 0.00

Програмски мерки	Капта
Нов запис	

Слика 64. Внесување програмски мерки со износ

Доколку има информации за поделба на износите на програмските мерки по региони и општини може да се внесат и тие информации.

Ако некоја програмска мерка ја нема во листата со програмски мерки, истата може да се внесе директно од lookup-от со кликање на **Нов запис...** што се наоѓа под листата со програмски мерки:

The screenshot shows a software interface for managing budgetary programs. At the top, there's a header with the budget code 'Буџет 001/19 / Ставка'. Below it, a table shows the budget section 'Раздел' as '15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА', the program 'Буџетска програма' as '3 ДЕТСКА ЗАШТИТА', and the sub-program 'Буџетска подпрограма' as '15001/3/ЗА ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА'. On the right, there are fields for 'Вкупен износ по подпрограма*' (Total amount by sub-program*) with a value of '87.000.000,00', 'Износ PPP*' (PPP amount) with a value of '0,00', and a date range 'Креиран: 11.03.20 од: SnezanaMTSP Посл. промена: 11.03.20 од: SnezanaMTSP'. A large central area is titled 'Програмска мерка' (Programska mervka) and contains a table with columns 'Програмска мерка', 'Плански региони', 'Општина', and 'Износ'. A red box highlights the 'Нов запис...' (New record...) button in the bottom left corner of the table. At the bottom, there are buttons for 'Запали', 'Сними', 'Сними и затвори' (Save and close), and 'Откажи' (Cancel).

Слика 65. Внесување нов запис програмска мерка преку lookup

Со тоа се отвора прозорецот **Програмска мерка** каде што се пополнуваат податоците за програмската мерка:

The screenshot shows the 'Програмска мерка' (Programska mervka) form. At the top right, it says 'Креиран: 11.03.20 од: SnezanaMTSP' and 'Посл. промена: 11.03.20 од: SnezanaMTSP'. The form has several input fields: 'Шифра*' (Code), 'Раздел*' (Section) set to '15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА', 'Буџетска програма*' (Budget program), 'Буџетска подпрограма*' (Budget sub-program), 'Име*' (Name), 'Име англиски' (Name in English), 'Име втор јазик' (Name in second language), 'Стратешка мерка*' (Strategic measure), 'Година' (Year) set to '2020', and a checked checkbox 'Активна' (Active). Below this is a section titled 'Врска кон службен весник' (Link to official bulletin) with fields for 'Назив на програма' (Program name), 'Број на службен весник' (Number of official bulletin), and 'Датум' (Date). At the bottom right, there are buttons for 'Сними' (Save) and 'Сними и затвори' (Save and close), with the latter being highlighted by a red box.

Слика 66. Внесување програмска мерка

Со кликање на **Сними и затвори** програмската мерка се зачувува и се прикажува во ставката.

Отако ќе се внесат сите програмски мерки со соодветните износи за буџетската подпрограма се клика на копчето **Сними**. Со тоа во полето **Износ PPP** ќе се прикаже вкупниот износ по програмски мерки. Со кликање на **Затвори** може да се затвори записот.

Со тоа се појавува листата со ставките од буџетот, каде што може да се видат **Вкупните износи по подпрограми** и **Вкупните износи за PPP** (по програмски мерки):

Budget program	Subprogram	Amount PPP	Amount by subprograms
4 Социјална заштита	15001/4/4А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТITA И ДОМОВИЗА СТАРИ ЛИЦА	10 000 000,00	13 500 000
3 Детска заштита	15001/3/3А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	80 000 000,00	105 000 000

Вкупен износ PPP: 90 000 000,00
Вкупен износ по подпрограми: 118 500 000

Слика 67. Листа со ставки од буџетот

5.7. Внесување Проекти/Активности

До Проекти/Активности се стигнува преку менито Проекти и буџет во делот Проекти/Активности:

- Проекти и буџет
- ДМС
- SiReRa портал
- Јавен портал
- Проекти / Активности
- Буџет и трезор

Слика 68. Мени Проекти и буџет - подмени Проекти/Активности

Се прикажува листа со веќе внесени проекти/активности. Во првата колона се гледа називот на проектот/активноста, во втората колона е програмската мерка, па планскиот регион за кој се однесува проектот. Последните две колони се вкупните износи за планираните и реализираните расходи, кои воедно претставуваат и хипер врски преку кои може да се отвори листата на планирани односно реализирани расходи соодветно.

Конкретен проект се отвора со кликање на називот на проектот/активноста:

Назив	Буџетска подпрограма	Плански регион	Општи на развој	Фаза на развој	Почетен датум	Краен датум	Датум завршување	Алоцирани расходи	Реализирани расходи
Изградба на градежни работи за дрогада на простор за детска градина	15001/3/3А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион Пелагонски регион	Гази Бабе Битола	05 затворен 10 Откакан	05.06.2019 30.01.2019	14.12.2019 28.07.2019	1.587.575.513,00 8.459.163,00	4.576.246,00 4.280.000,00	0,00 0,00

Слика 69. Листа со внесени проекти/активности

Нов проект/активност се внесува со кликање на копчето **Нов запис** (горе десно). Притоа се отвора маската **Проект/Активност** во која се внесуваат податоците за проектот/активноста.

Маската **Проект/Активност** се состои од повеќе табови (Основни податоци, Содржина, Прилози, Меѓици, Експертизи и Кофинансирање) во кои се внесуваат различни податоци поврзани со проектот/активноста. Обавезни податоци се податоците кои се означени со *:

Слика 70. Внесување нов проект/активност

Во првиот таб **Основни податоци** се внесуваат следните податоци:

- **Раздел*** - се дифолтира од корисникот;
- **Буџетска програма*** - може да се изберат само програми кои припаѓаат на тој раздел;
- **Буџетска подпрограма*** - може да се изберат само подпрограми кои се означени за рамномерен регионален развој (PPP) и припаѓаат на избраната буџетска програма;
- **Програмска мерка*** - може да се изберат само програмски мерки кои припаѓаат на избраната буџетска подпрограма;
- **Назив*** - се внесува називот на проектот/активноста;
- **Назив английски** - се внесуваанглискиот назив на проектот/активноста за англиската верзија;
- **Назив втор јазик** - се внесува албанскиот назив на проектот/активноста за албанската верзија;
- **Институција носител** - се внесува институцијата која е носител на проектот/активноста;
- **Плански регион** – се внесува планскиот регион за кој се однесува проектот/активноста (ако проектот/активноста се однесува за повеќе плански региони не се пополнува);
- **Општина** – се внесува општината за која се однесува проектот/активноста (ако проектот/активноста се однесува за повеќе општини не се пополнува);
- **Архивски број** – се внесува архивскиот број на проектот/активноста;
- **Архивски датум** – се внесува архивскиот датум на проектот/активноста;
- **Категорија проект** – се внесува категорија на проектот/активноста;
- **Вид проект** – се внесува видот на проектот/активноста;
- **Статус** – се внесува статусот на проектот/активноста;
- **Почетен датум** – се внесува планиран датум на почеток на проектот/активноста;
- **Краен датум** – се внесува планиран датум на завршување на проектот/активноста;

- **Датум на завршување** – се внесува датумот на завршување на проектот/активноста;
- **Предвидени средства** – се внесуваат предвидените средства од буџет за проектот/активноста;
- **Кофинансиирани средства** – се прикажуваат кофинансираните средства за проектот/активноста од донации и сл. Истите се внесуваат во табот Кофинансиирани средства, а тука само се прикажува вкупната вредност на кофинансиирани средства без можност да се промени;
- **Затворен** – ова поле се чекира кога проектот/активноста е завршен.
- **Избери слика** – ова копче служи за да се прикачи слика на проектот/активноста, која потоа се прикажува и на Dashboard-от во деталите за проектот/активноста. Кога ќе се кликне на копчето се отвора Open прозорец преку кој се наоѓа сликата која треба да се прикачи на проектот/активноста.

Во вториот таб **Содржина** се внесуваат следните податоци:

- **Опис*** - се внесува опис на проектот/активноста;
- **Опис англиски** - се внесува англискиот опис на проектот/активноста за англиската верзија;
- **Опис втор јазик** - се внесува албанскиот опис на проектот/активноста за албанската верзија;

Проект / Активност

Основни податоци Содржина Индикатори Прилози Методици Експертизи Кофинансирање

Опис*

Опис англиски

Опис втор јазик

Запали Сними Сними и затвори Откажи

Слика 71. Пополнување на таб Содржина

Во третиот таб **Индикатори** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат приоритетите и индикаторите за проектот со соодветните квалификатори и квантификатори.

Проект / Активност

Основни податоци Содржина Индикатори Прилози Методици Експертизи Кофинансирање Мапа

Нов запис

Приоритет	Индикатори	Квалификатор	Квантifikатор

Запали Сними Сними и затвори Откажи

Слика 72. Пополнување на таб Индикатори

Во четвртиот таб **Прилози** на проектот може да се прикачуваат документи релевантни за проектот. Со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат податоци за документот кој се прикачува (**Архивски број**, **Датум документ**, **Опис**, **Опис англиски**, **Опис втор јазик**). Во полето **Патека документ** со кликање на копчето **Избери документ** се отвора Open прозорец преку кој се наоѓа документот кој треба да се прикачи на проектот/активноста:

Проект / Активност

Креиран: 06.07.20 од: b
Посл. промена: 06.07.20 од: b

Нов запис	Архивски број	Датум документ	Опис	Опис англиски	Опис втор јазик	Патека документ
☐						<input type="button" value="Избери документ"/>
☐	x					

Запали | Сними | Сними и затвори | Откажи

Слика 73. Пополнување на таб Прилози

Во петтиот таб **Меѓници** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесуваат клучните точки за проектот со **Датум**, **Статус**, **Статус опис** и **Трошок**:

Проект / Активност

Креиран: 06.07.20 од: b
Посл. промена: 06.07.20 од: b

Нов запис	Датум	Статус	Статус опис	Трошок
☐	06.07.2020	<input type="text"/>		0,00
☐	x			

Запали | Сними | Сними и затвори | Откажи

Слика 74. Пополнување на таб Меѓници

Во шестиот таб **Експертизи** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесува бројот на потребни ресурси од одредени области и подобласти:

Проект / Активност

Креиран: 04.03.20 од: SnezanaMTSP
Посл. промена: 04.03.20 од: SnezanaMTSP

Нов запис	Област	Подобласт	Број потребни ресурси	Забелешка
☐	<input type="text"/>		0	
☐	x			

Запали | Сними | Сними и затвори | Откажи

Слика 75. Пополнување на таб Експертизи

Во седмиот таб **Кофинансирање** со кликање на копчето **Нов запис** се отвора нова ставка каде што се внесува изворот на кофинансирање и износот, доколку за проектот покрај средства од буџет има обезбедени и дополнителни средства од кофинансирање:

Слика 76. Пополнување на таб Кофинансирање

Во осмиот таб **Мапа** пинот со влечење се поставува на локацијата за каде се однесува проектот со што соодветно се пополнуваат полињата:

- **Longitude** – географската должина на местото за кое се однесува проектот/активноста;
- **Latitude** – географската ширина на местото за кое се однесува проектот/активноста.

Слика 77. Пополнување на таб Мапа

Записот се снима со кликање на копчето **Сними** или **Сними и затвори**.

5.7.1. Внесување алоцирани расходи за проектот/активноста

Со кликање на лево од називот на проектот/активноста и потоа на Алоцирани расходи или на линкот во колоната Алоцирани расходи:

Излапчете		Групирање по таа колона									
	Алоцирани расходи										
Прикажи детали		Назив	Буџетска подпрограма	Плански регион	Општина	Фаза на развој	Почетен датум	Краен датум	Датум завршување	Алоцирани расходи	Реализирани расходи
☐	☐	Промени градежни работи за доградба на простор за детска градинка	1500/1/ЗА/ИЗРАДА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Гази Баба	05 Затворен	05.06.2019	14.12.2019		4.576.246,00	0,00
☐	☐	Избрисани кутички заради на регионални патишта	1300/1/20 СООБРАЌАЈ И КОМУНИКАЦИИ	Пелагониски регион	Битола	10 Откажан	30.01.2019	26.07.2019		4.280.000,00	0,00
☐	☐	Копирај	1500/1/ЗА/ИЗРАДА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Арачиново	05 Затворен	05.01.2019	14.10.2019		8.459.163,00	4.698.774,00
☐	☒	Копирај во нов	1500/1/ЗА/ИЗРАДА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Арачиново	01 Нов	05.02.2019	21.10.2019	10.07.2019	15.000.000,00	14.985.236,00
☐	☐	78999/19 Осоговување на постот монтирален пат М5-Охрид-Ресен-Битола	1300/1/20 СООБРАЌАЈ И КОМУНИКАЦИИ	Скопски регион	Ресен	01 Нов	30.05.2019	18.07.2019	10.07.2019	8.932.512,00	7.586.987,00
☐	☐	08-2682/1 Изработка на техничка документација за изградба на фекална канализација за индустријска зона во Градец-Бардовци	1210/1/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Скопски регион	Василево	05 Затворен	13.05.2019	15.12.2019		500.000,00	500.000,00
☐	☐	08-2662/1 Изградба на фекална канализација во село Горно Чичево	1210/1/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Вардарски регион	Градско	01 Нов	12.05.2019	15.03.2020		1.000.000,00	0,00
☐	☐	08-2651/1 Изградба на деп од фекален колектор за отпадни води на град Кавадарци	1210/1/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Полошки регион	Липково	05 Затворен	12.05.2019	15.03.2020		10.000.000,00	8.683.442,00
☐	☐	08-2726/1 Изградба на деп од главен фекален колектор за отпадни води на град Кавадарци	1210/1/С1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	Вардарски регион	Кавадарци	01 Нов	18.05.2019	15.05.2020		2.000.000,00	0,00
☐	☐	08-2651/1 Изградба на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Еврењица	1500/1/ЗА/ИЗРАДА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Еврењица	01 Нов	10.06.2019	10.03.2020		11.889.400,00	11.889.400,00
☐	☐	08-2651/1 Изградба на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Сарај	1500/1/ЗА/ИЗРАДА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион	Сарај	01 Нов	18.06.2019	20.01.2020		26.876.000,00	13.248.251,00

Слика 78. Внесување алоцирани расходи за проектот/активноста

Се отвора листата со алоцирани расходи за проектот/активноста:

Алоцирани расходи - проект / активност 0001 Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градинка									
Излапчете го настапот на колоната за групирање по таа колона									
	Година	Плански регион	Општина	Програмска мерка	Институција Корисник	Конто	Алоциран инос		
☐	2019	Скопски регион	Арачиново	0002 Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инклузија			15.000.000,00		

1 - 1 од 1 записи

[Назад во проекти / активности](#)

[Назад во проекти / активности](#)

Рекапитулар по плански региони			Рекапитулар по години		
Плански регион	Алоцирани расходи	Година	Програмска мерка	Алоцирани расходи	
Скопски регион	15.000.000,00 15.000.000,00	2019	Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инклузија	15.000.000,00 15.000.000,00	

Слика 79. Листа со алоцирани расходи за проектот/активноста

Доколку не е внесен ни еден алоциран расход тогаш прозорецот го има долниот изглед:

Алоцирани расходи - проект / активност 0087 Изградба на локален пат врска со Р2431 - село Јунузија, Општина Карбинци									
Излапчете го настапот на колоната за групирање по таа колона									
	Година	Плански регион	Општина	Програмска мерка	Институција Корисник	Конто	Алоциран инос		
☐	0,00						No items to display		

[Назад во проекти / активности](#)

[Назад во проекти / активности](#)

Рекапитулар по плански региони			Рекапитулар по години		
Плански регион	Алоцирани расходи	Година	Програмска мерка	Алоцирани расходи	
	0,00			0,00	

Слика 80. Прозорец без алоцирани расходи за проектот/активноста

За внесување на нов Алоциран расход се клика на копчето **Нов запис** (горе десно). Притоа се отвора маската **Алоцирани расходи** во која се внесуваат податоците за алоцираниот расход:

Алоцирани расходи - проект / активност 0087	
Година	2020
Плански регион*	
Општина	
Програмска мерка	
Институција Корисник	
Кonto	
Алоциран износ*	0,00
Забелешка	

Buttons at the bottom: Запели, Сними (highlighted in red), Сними и затвори, Откажи.

Слика 81. Внесување нов алоциран расход за проектот/активноста

Алоцираниот расход се зачувува со кликање на копчето **Сними и затвори**, со што истиот се прикажува во листата со алоцирани расходи.

5.7.2. Внесување реализирани расходи за проектот/активноста од листата со алоцирани расходи

Од листата со алоцирани расходи може директно да се даде реализиран расход со кликање на од ставката од алоцираниот расход и потоа на **Додади реал. расход**:

Алоцирани расходи - проект / активност 0001 Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градишка																		
<input type="button" value="Додади реал. расход"/> Назад во проекти / активности																		
<input style="float: left; margin-right: 10px;" type="button" value="Назад во"/> Извлечете: <input style="margin-right: 10px;" type="button" value="Промени"/> <input style="margin-right: 10px;" type="button" value="Избриши"/> Израше по таа колона																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10%;">Плански регион</td> <td style="width: 10%;">Општина</td> <td style="width: 10%;">Програмска мерка</td> <td style="width: 10%;">Институција Корисник</td> <td style="width: 10%;">Кonto</td> <td style="width: 10%;">Алоциран износ</td> </tr> <tr> <td>2019 Скопски регион</td> <td>Арачиново</td> <td>0002 Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инклузија</td> <td>0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА</td> <td>461 Субвенции за јавни претпријатија</td> <td>15.000.000,00</td> </tr> </table>							Плански регион	Општина	Програмска мерка	Институција Корисник	Кonto	Алоциран износ	2019 Скопски регион	Арачиново	0002 Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инклузија	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	461 Субвенции за јавни претпријатија	15.000.000,00
Плански регион	Општина	Програмска мерка	Институција Корисник	Кonto	Алоциран износ													
2019 Скопски регион	Арачиново	0002 Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инклузија	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	461 Субвенции за јавни претпријатија	15.000.000,00													
<input style="margin-right: 10px;" type="button" value="Вкупен износ"/> 1 - 1 од 1 записи																		

Слика 82. Додаање нов реализиран расход од листата со алоцирани расходи

Притоа се отвора маската Реализирани расходи, во која се дифолтираат сите вредности од алоцираниот расход од кој се прави додаањето на реализираниот расход. Во полето Датум се дифолтира тековниот датум. Заклучени за промена се сите полиња освен полињата Датум, Износ и Забелешка кои може да се менуваат. Отако ќе се внесат датумот и реализираниот износ, Реализираниот расход се зачува со кликање на копчето **Сними и затвори**, со што истиот се прикажува во листата со реализирани расходи.

Реализирани расходи - проект / активност 0001

Креиран: 27.03.21 од: б
Посл. промена: 27.03.21 од: б

Датум	<input type="text" value="27.03.19"/>	<input type="button" value=""/>
Година	2019	
Плански регион*	001 Скопски регион	
Општина	101 Арачиново	
Програмска мерка	0002 Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инк	
Институција Корисник	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	
Кonto	461 Субвенции за јавни претпријатија	
Реализиран износ*	15.000.000,00	<input type="button" value=""/>
Забелешка	<input type="text"/>	

Слика 83. Внесување датум и износ на реализираниот расход

Во полето Износ може да се внесе само помал или еднаков износ на износот од алоцираниот расход. Доколку се внесе поголем износ се јавува долната порака за грешка:

Реализирани расходи - проект / активност 0001

Креиран: 27.03.21 од: б
Посл. промена: 27.03.21 од: б

Поправете ги следните грешки:
• Внесовте поголем износ од алоцираниот!

Датум	<input type="text" value="27.03.19"/>	<input type="button" value=""/>
Година	2019	
Плански регион*	001 Скопски регион	
Општина	101 Арачиново	
Програмска мерка	0002 Задоволување на потребите на регионот во доменот на современа детска заштита и училишна инк	
Институција Корисник	0005 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА	
Кonto	461 Субвенции за јавни претпријатија	
Реализиран износ*	16.000.000,00	<input type="button" value=""/>
Забелешка	<input type="text"/>	

Слика 84. Порака за грешка доколку е внесен поголем износ на реализираниот расход од алоцираниот

5.7.3. Внесување реализирани расходи за проектот/активноста во листата со реализирани расходи

Со кликање на лево од називот на проектот/активноста и потоа на Реализирани расходи:

Проекти / Активности											Понетен датум <= 06.07.19			
Излетече		Алоцирани расходи		Израчун на таа колона										
		Реализирани расходи												
Приказни детали	Назив	Буџетска подпрограма	Плански регион	Општина	Фаза на развој	Почетен датум	Краен датум	Датум завршување	Алоцирани расходи	Реализирани расходи				
Промени	градежни работи за доградба на простор за детска градинка	1500/1/3/А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА	Скопски регион Пелагониски регион	Гази Баба Битола	05 Затворен	05.06.2019	14.12.2019		4.576.246,00	0,00				
Избриши	струни зафати на регионални патишта	1300/1/2/20 СООБРАЗАЦ И КОМУНИКАЦИИ			10 Откакан	30.01.2019	26.01.2019		4.280.000,00	0,00				
Копирај	а нова детска градинка	1500/1/3/А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА			05 Затворен	05.01.2019	14.10.2019		8.459.163,00	4.698.774,00				
Копирај во нов	спорака и монтажа на опрема за детска градинка	1500/1/3/А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА			01 Ноември	05.02.2019	21.10.2019	10.07.2019	15.000.000,00	14.985.236,00				
87899/19	Осигурување на постотки магистрален пат М5 Охрид - Ресен - Битола	1300/1/2/20 СООБРАЗАЦ И КОМУНИКАЦИИ			01 Ноември	30.05.2019	18.07.2019	10.07.2019	8.932.512,00	7.508.987,00				
08-2682/1	Изработка на техничка документација за изградба на фекална канализација за индустриска зона во Градско	1210/М/С/1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА			05 Затворен	13.05.2019	15.12.2019		500.000,00	500.000,00				
08-2662/1	Изградба на фекална канализација во село Герчинче	1210/М/С/1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА			01 Ноември	12.05.2019	15.03.2020		1.000.000,00	0,00				
08-2651/1	Изградба на деп од фекални канализација во с. Вакинце	1210/М/С/1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА			05 Затворен	12.05.2019	15.03.2020		10.000.000,00	8.683.942,00				
08-2726/1	Изградба на деп од фекални канализација во град Кавадарци	1210/М/С/1 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА			01 Ноември	18.05.2019	15.05.2020		2.000.000,00	0,00				
08-2651/1	Изградба на деп од фекални канализација во с. Брезница	1500/1/3/А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА			01 Ноември	10.06.2019	10.03.2020		11.889.400,00	11.889.400,00				
08-2651/1	Издавање на градежни работи за изградба на детска градинка во Општина Сарај	1500/1/3/А ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИ ЗА ДЕТСКА ЗАШТИТА			01 Ноември	18.06.2019	20.01.2020		26.876.000,00	13.248.251,00				

Слика 85. Внесување реализирани расходи за проектот/активноста

Се отвора листата со реализирани расходи за проектот/активноста:

Реализирани расходи - проект / активност 0001 Набавка, испорака и монтажа на опрема за детска градинка											Излетече	Барај/Филтер		
Назад во проекти / активности														
Излетече го настапот на колоната за групирање по таа колона														
Излетече го настапот на колоната за групирање по таа колона														
Назад во проекти / активности														
Назад во проекти / активности														
Вкупен износ														
14.985.236,00														
Рекапитулар по плански региони														
Рекапитулар по години														
Година														
Програмска мерка														
Институција Корисник														
Конто														
Реализиран износ														
14.985.236,00														
Рекапитулар по плански региони														
Рекапитулар по години														
Година														
Програмска мерка														
Институција Корисник														
Конто														
Реализиран износ														
0,00														

Слика 86. Листа со реализирани расходи за проектот/активноста

Доколку не е внесен ни еден реализиран расход тогаш прозорецот го има долниот изглед:

Реализирани расходи - проект / активност 0087 Изградба на локален пат врска со Р2431 - село Јунузија, Општина Карбинци											Излетече	Барај/Филтер		
Назад во проекти / активности														
Излетече го настапот на колоната за групирање по таа колона														
Излетече го настапот на колоната за групирање по таа колона														
Назад во проекти / активности														
Назад во проекти / активности														
Вкупен износ														
0,00														
Рекапитулар по плански региони														
Рекапитулар по години														
Година														
Програмска мерка														
Институција Корисник														
Конто														
Реализиран износ														
0,00														

Слика 87. Прозорец без реализирани расходи за проектот/активноста

За внесување на нов Реализиран расход се клика на копчето **Нов запис** (горе десно). Притоа се отвора маската **Реализирани расходи** во која се внесуваат податоците за реализираниот расход:

Реализирани расходи - проект / активност 0087

Датум	06.07.20	Година	2020
Плански регион*	Источен регион		
Општина			
Програмска мерка			
Институција Корисник			
Кonto			
Реализиран износ*	0,00		
Забелешка			

Креиран: 06.07.20 од: b
Посл. промена: 06.07.20 од: b

Запали Сними Сними и затвори Откажи

Слика 88. Внесување нов реализиран расход за проектот/активноста

Реализираниот расход се зачувува со кликање на копчето **Сними и затвори**, со што истиот се прикажува во листата со реализирани расходи.

5.7.4. Преглед на извештаи за проекти/активности за PPP

Извештаите за проекти/активности за PPP се наоѓаат во менито **Проекти и буџет** во делот **Извештаи**.

Во извештајот **Листа на проекти** може да се види листата со сите проекти/активности. Преку филтер може да се филтрира по различни критериуми:

- Шифра на проект;
- Назив на проект;
- Раздел;
- Буџетска програма;
- Буџетска подпрограма;
- Плански регион;
- Општина;
- Категорија проект;
- Вид проект;
- Фаза на правој;
- Дали е проектот затворен или не;
- Датум на завршување;
- Почетен датум и
- Краен датум.

На пример ако во филтерот се избере раздел 15001 Министерство за труд и социјална политика, програма 3 Детска заштита и подпрограма 3A и потоа се оди на Постави филтер, во листата ќе се прикажат проекти/активности од таа подпрограма.

The screenshot shows the 'List of projects' page. At the top, there's a navigation bar with links like 'Основни податоци', 'Проекти и буџет', 'Човечки ресурси', 'ДМС', 'Reports scheduler', 'Портал', 'Помош', 'SiReRa портал', 'Јавен портал', and a help icon. Below the navigation is a search bar with filters for 'Раздел' (Section) set to '15001 МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА' and 'Програма' (Program) set to '15001/ЗГДА ИЗГРАДА, ОПРЕМУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБјЕКТ ЗАДЕТКА ЗАШТИТА'. The main table lists projects with columns for 'Архивски број' (Archival number), 'Назив' (Name), 'Регион' (Region), 'Фаза на развој' (Development phase), 'Буџ. подпрограма' (Budget subprogram), 'Датум завршување' (Completion date), 'Почетен датум' (Start date), and 'Краен датум' (End date). A detailed view of the 'Напреден филтер' (Advanced filter) sidebar is shown on the right, allowing users to refine results by various criteria such as 'Институција' (Institution), 'Буџетска програма' (Budget program), 'Буџетска подпрограма' (Budget subprogram), 'Општина' (Municipality), and 'Проект' (Project).

Слика 89. Извештај – Листа на проекти

Во извештајот **Реализирани средства по општини и проекти** може да се види листата со реализирани средства по општини и проекти/активности распределени по конта, групирана по институции. Преку филтер може да се филтрира по различни критериуми:

- Година;
- Институција;
- Тип институција (Институција корисник, Потенцијална институција корисник, Добавувач, Партнер и сл.);
- Група институција (Институција на централно ниво, Институција на регионално ниво, Институција на локално ниво и сл.);
- Буџетска програма;
- Буџетска подпрограма;
- Општина;
- Проект.

На пример ако во филтерот се избере некоја конкретна институција, на пр. Министерство за труд и социјална политика и потоа се оди на Постави филтер, во листата ќе се прикажат реализираните средства по општини и проекти/активности распределени по конта за таа институција.

The screenshot shows the 'Realized resources by municipality and project' report. The interface is similar to the previous one, with a navigation bar and a search bar. The main table lists realized resources with columns for 'Институција' (Institution), 'Општина' (Municipality), 'Проект' (Project), and financial amounts. A detailed view of the 'Напреден филтер' (Advanced filter) sidebar is shown on the right, allowing users to refine results by 'Година' (Year), 'Институција' (Institution), 'Тип институција' (Type of institution), 'Група институција' (Group of institution), 'Буџетска програма' (Budget program), 'Буџетска подпрограма' (Budget subprogram), 'Општина' (Municipality), and 'Проект' (Project).

Слика 90. Извештај - Реализирани средства по општини и проекти